

KØBENHAVNS KOMMUNE

Socialforvaltningen

Mål- og Rammekontoret for Børn og Familier

NOTAT

Bilag 3. Indkomne høringsvar i fuld længde

Nedenfor følger alle afgivne høringsvar i deres fulde længde, der er afgivet til udkastet til *Københavns Kommunes Strategi for udvikling af indsatsen for børn og unge med handicap og deres familier*.

04-08-2014

Sagsnr.
2014-0122318

Dokumentnr.
2014-0122318-6

Sagsbehandler
Thue Børsen Nielsen
Lebech

**MR - Børn og familier
personale**

Bernstorffsgade 17
1577 København V

Telefon
4049 9927

E-mail
CF8H@sof.kk.dk

Mål- og rammekontoret for Børn og Familier
Socialforvaltningen
Bernstorffsgade 17, 3. sal
1592 København V

Afdeling Bispebjerg
Bispebjerg Bakke 30, opg. 16 D
2400 København NV

Telefon 38 64 10 00
Mail buc@bispebjerg@regionh.dk

Dato: 23. april 2014

Høringssvar vedr. Københavns Kommunes udkast til ”Strategi for børn og unge med handicap og deres familier”

Det er positivt, at Københavns Kommune har taget initiativ til udarbejdelse af en overordnet strategi for indsatsen over for børn og unge med handicap og deres familier. Der er mange gode hensigter og tiltag i udkastet, ligesom målsætningerne for indsatsen om øget livskvalitet og øget selvhjulpethed er vigtige.

Det fremgår, at målgruppen er mangfoldig, men også at strategien særligt fokuserer på de børn, som har tilknytning til Børnefamilieenheden i Handicapcenter København (BFCK). Vi ønsker med dette høringssvar at henlede opmærksomheden på betydningen af en (tidlig) tværsektoriel indsats i samarbejdet med familierne. En del af de børn, som udredes/behandles i børne- og ungdomspsykiatrien er tilknyttet Handicapcenter København. Samarbejdet med Center for Børn med Handicap behandles i udkastet. Derudover er der også en del børn og unge med (psykiatrisk) handicap med sag i Handicapcenter København, som er tilknyttet Center for Specialpædagogik og Psykiatri. Dette center nævnes ikke i udkastet.

Tidlig indsats

I børne- og ungdomspsykiatrisk regi deler vi strategien om tidlig indsats. Vi håber, at herværende strategi vedr. tidlig indsats også får gavnlig effekt på det fortsatte forløb hos de børn og unge, der udredes/behandles i BUC regi også før den endelige diagnostiske afklaring foreligger. Såfremt man i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (BUC) i forbindelse med udredning/behandling af et barn/en ung formoder, at der er behov for ydelser fra den sociale lovgivning tages kontakt til socialforvaltningen på så tidligt et tidspunkt som muligt. Oftest sker henvendelsen allerede under udredning af barnet/den unge, og der er derfor ikke stillet nogen endelig diagnose endnu, men funktionsniveauet samt symptomkomplekset, som ligger til grund for henvisningen til BUC, kan beskrives. Kontakten fra BUC kan være f.eks. være i form af en underretning eller en indkaldelse til netværksmøde, og sendes til BFCK. Hvis det af beskrivelsen af barnet fremgår, at det kan dreje sig om et barn med vanskeligheder, som måske hører til i Handicapcenter København, har det til nu været vanskeligt at få startet sagen

før diagnosen er stillet og måske har man skullet afvente visitation af sagen til Handicapcentret.

Sammenhæng mellem Børnefamilieenheden i Handicapcentret og Enhed for Handicapkompenserende Ydelser

I forhold til tidlig indsats vil det være hensigtsmæssigt, hvis man i behandlingen af ansøgningerne om handicapkompenserende ydelser var opmærksom på behovet for evt. viderehenvielse til børnefamilieenheden.

Socialrådgivere på specialdaginstitutioner og specialskoler vil være hjælpsomt for familierne, da det er et meget svært system at overskue, ligesom et struktureret og styrket samarbejde mellem socialforvaltningen og børneungeforvaltningen vil komme børnene til gode.

Der er meget relevant fokus på familiens (og barnets/den unges) ressourcer. Samtidigt vurderes det også vigtigt fortsat at have fokus på barnets evt. behandlingsbehov. Familiebehandling er et godt og nyttigt tilbud, men det kan ikke fjerne barnets handicap. Anbringelsestiden er derfor heller ikke altid en indikator for en god indsats.

God overgang til voksenlivet

Mange gode og nødvendige tiltag

Udvikling og kvalificering af tilbudsviften

Vi ser frem til et samarbejde med Handicapcentrets nyoprettede Familiehus, og vil i den forbindelse gerne henlede opmærksomheden på søskende til børn med handicap, som kan være en overset, men belastet gruppe.

I forhold til tilbudsviften kan det oplyses, at vi ofte støder på behovet for praktisk pædagogisk/socialpsykiatrisk støtte/vejledning i hjemmet. Ofte kan familierne i perioder også have behov for egentlig praktisk hjælp.

Vi ser frem til styrkelse af aflastningstilbuddene.

Venlig hilsen

Børne og Ungdomspsykiatrisk Center, Region Hovedstaden
Afdeling Bispebjerg

Høringssvar fra Børnerådet:

Vedr. Udkast til Københavns Kommunes Strategi 2014-2017 for udvikling af indsatsen for børn og unge med handicap og deres familier.

Børnerådet takker for det tilsendte materiale, som vi vil læse med interesse.

Af principielle og ressourcemæssige årsager kommenterer Børnerådet alene lovforslag o.lign. Rådet har derfor ingen bemærkninger til udkastet.

Mvh

Søren Gade Hansen

Søren Gade Hansen

Chefkonsulent

M 3378 3309

E sogh@brd.dk

Vesterbrogade 35A

1620 København V

www.brd.dk

København den 23. april 2014

Høringssvar på 'Strategi for børn og unge med handicap og deres familier 2014-2017'

Gruppen af forældre til handicappede børn i Københavns Kommune fremsender hermed høringssvar på Strategi for børn og unge med handicap og deres familier 2014-2017, som Socialudvalget har sendt i høring.

Vi er glade for, at der er udarbejdet en strategi for området med det formål, at børn og unge med handicap og deres familier skal opleve øget livskvalitet og øget selvhjulpethed. Gruppen af forældre til handicappede børn i København repræsenterer målgruppen for strategien, og vi vil gerne bidrage til strategien med vores erfaringer.

Vi vil samtidig foreslå, at vi fremover indgår som partnere i at videreudvikle og konkretisere denne strategi, og herigennem bidrager til at udvikle og realisere Københavns Kommunes intentioner om at etablere og udvikle rammer for børn og unge med handicap og deres familier, som er baseret på samarbejde og en ressourcebetonet tilgang.

Vi har nogle generelle og specifikke kommentarer til strategien.

Generelle kommentarer

Overordnet ser vi gode tanker og tiltag i strategien, men der er nogle forudsætninger, der skal være til stede, for at strategien kan blive en realitet. To vigtige forudsætninger er:

- *Forebyggelse*: virkeligheden i dag er, at hjælpen til børn og unge med handicap og deres familier typisk kommer alt for sent eller slet ikke kommer. Indsatsen i Handicapcenter København og Børnefamiliecenter København skal derfor ændres radikalt, hvis det skal lykkes at prioritere den forebyggende indsats, som er central i strategien. Den aktuelle situation har vidtgående følger som fx følgediagnoser for børn og unge og stress/depression, social isolation, arbejdsløshed mv. for deres forældre. De langsigtede menneskelige og samfundsmæssige konsekvenser heraf er uoverskuelige.
- *Handicapforældre som ressource*: En helt afgørende forudsætning er, at Handicapcentrets holdning til og opfattelse af handicapforældre skal være båret af respekt og ligeværd, og at forældre og netværk skal ses som de væsentligste ressourcer i børnenes liv. Forældre og netværk bør tænkes ind og skrives mere frem i strategien – og de efterfølgende initiativer. Strategiens grundpræmis skal være en ligeværdig tilgang til forældrene og deres ressourcer. Fremtidige initiativer bør invitere forældre med lyst og ressourcer til at bidrage til at udvikle området gennem netværk, pionergrupper,

forældre frivillige, og forsøg med samproduktion og samskabelse hvor forældre arbejder sammen med offentlige myndigheder om fælles service og ydelser..

- *Organisation/kultur*: der er medio 2013 sat et arbejde i gang med at forbedre myndighedsarbejdet på børneområdet i Handicapcenter København ved at styrke kommunikationen og samarbejdet med borgeren og dennes pårørende. Som forældre oplever vi, at der stadig er lang vej på dette felt. Fx er det svært at komme i kontakt med sagsbehandler, sagsbehandlerne skiftes ofte ud, og som forældre oplever vi ofte mistillid, vi bliver ikke lyttet til og ansvaret for udfordringer i familierne placeres hos forældrene. Der er familier, som ikke længere magter at kæmpe for hjælp. Kampen for at få hjælp og det dårlige samarbejde er en stor belastning for familierne.
- *Helhedsorienteret sagsbehandling*. Et af den handicappolitiske strategis hovedmål er en helhedsorienteret sagsbehandling. Imidlertid vanskeliggøres en helhedsorienteret indsats af HCKs funktionsopdelte sagsbehandling, som modvirker den basale handicapforståelse hos den enkelte sagsbehandler og gør sagsforløbene uoverskuelige. Det bekymrer os, at en del af de funktioner, som rettelig bør være en del af det grundlæggende sagsbehandlingsarbejde, ”eksporteres” til det nye Handicaphus, og således defineres som en ekstraydelse.

Specifikke kommentarer

Side 6. Hvorfor skal det være et mål at have flere interne tilbud. Det kan være de eksterne er bedre. Og billigere.

Side 8. Tidlig indsats. Man bør kunne iværksætte børnefaglig undersøgelse samt støtteforanstaltninger før udredning foreligger. Normen i dag er, at SOF ingenting foretager sig, før der foreligger en diagnose. Herved spildes mange måneder af hvert barns liv. Serviceloven taler om behovet, og kræver ikke, at der foreligger en diagnose, for at hjælp kan gives.

Side 9: ”*Handicapcenter Københavns myndighedsindsats går i gang, så snart barnet eller den unge får en diagnose.*” Der er faktisk ikke grund til at vente så længe. Serviceloven giver mulighed for at sætte ind, når problemet viser sig, og et diagnosticeringsforløb er indledt. Diagnosen i sig selv er ikke afgørende i lovgivningen og bør heller ikke være det i HCK.

Side 12: Metoden Signs of Safety, er udviklet til socialt udsatte børn/unge og deres familier, men overføres af HCK til børn og unge med handicap og deres familier. Disse grupper er imidlertid ret forskellige. Familier til børn og unge med handicap er som regel helt almindelige familier - ofte med både ressourcer og overskud, men også med behov for støtte. En veltilpasset støtte kan styrke og gøre familierne mere selvkørende og ressourcestærke. Hele afsættet for Signs of Safety metoden forekommer at være tilstedeværelsen af massive problemer, men dette udgangspunkt er ikke retvisende for forældre til børn med handicap. Nogle handicapforældres livssituation udvikler sig problematisk, men forebyggelse og tidlig indsats vil i langt de fleste tilfælde kunne forhindre dette. Det er her, der skal sættes ind fremover.

Side 13: *”Gennem en tidlig forebyggende familiebehandling i hjemmet for familier med hjemmeboende børn med handicap, ønsker forvaltningen at understøtte familiernes ressourcer og dermed rustes familierne til bedre at kunne håndtere de udfordringer, som kan udspringe af at have et barn med handicap.”*

Det er ikke et udtryk for en respektfuld og ligeværdig tilgang til forældre med handicap at tale om forebyggende familiebehandling. Der anlægges en objektiviserende tilgang til familien og forældre til børn/unge med handicap, hvilket vi ikke ser som foreneligt med at understøtte familiens ressourcer. Der skal ikke finde behandling sted. Der skal etableres et fælles ansvar for problemidentifikation, problemløsning og gennemførelse, hvor familie/forældre med rettidig støtte får ressourcer, viden og netværk, så de kan tage hånd om familiens situation.

Hele afsnittet er meget generelt formuleret og præget af mangel på konkrete initiativer. Vi foreslår følgende initiativer:

- tilbyd flere kurser, fx pionerkurser, kurser i sorgbearbejdning, søskende- og bedsteforældrekurser,
- ansæt forældrekonsulenter, som kan arbejde sammen med fagfolk fx om netværksmøder for nydiagnosticerede børn og deres familier,
- tænk bredt ift. netværk som også skal inkludere digitale netværk,
- øget mulighed for hjemmetræning, da forældrene gennemløber empowerment som ruste dem bredt til livet som handicapforældre,
- vigtigt med info og vejledning til familier til nydiagnosticerede børn.

Side 13: *”Metoden lægger vægt på at invitere forældrene og netværk til at bidrage aktivt i forhold til at finde egnede løsningsforslag på de udfordringer, der er i forhold til barnet og den unge. Erfaringerne med metoden fra Børnefamiliecenter København har blandt andet vist, at foranstaltningerne har en bedre effekt, når familierne selv er med til at definere problemer, ressourcer og de mål, der skal arbejdes med.”*

Dette afsnit er ret sort. Dagens praksis er, at forældrene selv skal finde ud af, hvilke støttemuligheder, der findes, hvorefter de kan ansøge HCK. HCK har så en frist på 8 uger til at svare, men overholder dog i mange tilfælde langt fra fristen.

Et relevant mål ville være, at HCK forpligtes til at opfylde deres vejledningsforpligtelse i henhold til Serviceloven. Herefter skal de vejlede familierne om de støttemuligheder, som lovgivningen stiller til rådighed.

Side 13. *”Ved at understøtte familiernes ressourcer forventes antallet af anbringelser, der opstår som følge af, at familien ikke oplever at kunne mestre udfordringerne, at kunne nedbringes.”*

Det er en klodset formulering. Det handler ikke om en oplevelse. Det er mere rigtigt at skrive, at familien ikke længere magter udfordringerne.

Side 15-18. Der er brug for at styrke afsnittet om overgangen til voksne.

Den gode overgang til voksenlivet skal være ressourcebaseret og ikke barriereorienteret i forhold til, hvad unge kan og skal. Indsatsen skal funderes i et langt kendskab til den unge og dens familie og netværk – som er opbygget gennem barndom og tidlig ungdom.

Det er vigtigt, at man er opmærksom på, at den unge ikke pludselig får et ændret behov for støtte på sin 18 års fødselsdag. Handicappet er det samme.

Vi foreslår at etablere netværksgrupper af og for forældre og den unge, der kan etablere erfaringsoverførsel og viden om overgangen samt at etablere kvalitetsorienterede efterværn ift. de unge, efter de er fyldt 18 år.

Der ikke sammenhæng i den baggrundsviden, der lægger til grund for visionerne og de konkrete tiltag. Der gælder både praktisk og lovgivningsmæssigt. F.eks. står der: *"...en nyere undersøgelse viser, at unge med handicap i aldersgruppen 16-25 år har øget risiko for at udvikle psykiatriske tillægsdiagnoser. Det er derfor vigtigt, at der bliver skabt en tryk og god overgangsperiode, som tager højde for..."*. Herefter beskrives en sammenhængende indsats, så den unge kan komme godt i gang med voksenlivet, og at *"...denne indsats skal starte i god tid før det 18. år...."* og *"...det er vigtigt, at 17.2-samtalen bliver gennemført til tiden..."*.

At have en samtale ved 17,2 års alderen om livet efter de 18 er alt for sent! Vi anbefaler, at disse møder indledes, når den unge er 16 år. Kun derved kan det sikres, at overgangen faktisk forløber koordineret og sammenhængende uden stop af ydelser efter børnebestemmelserne, før der er taget stilling til kommende ydelser efter reglerne for voksne.

For alle børn og unge, der har en foranstaltning efter § 52 stk.3 (aflastning, fast kontaktperson, dagbehandling, døgnanbringelse m.v.), skal der være udarbejdet en handleplan efter § 140. Og for de unge, der er fyldt 16 år, og som har en handleplan, SKAL det i denne handleplan være beskrevet, hvordan man påtænker overgangen for den unge. Ikke bare visioner, men helt konkrete tiltag omkring den unges hverdag og støttebehov.

Aktiviteten om styrkede arbejdsgange er ukonkret. Her træder strategien vande.

Side 19: *"Analysen har desuden vist, at Socialforvaltningen køber en del tilbud på eksterne pladser til børn og unge med handicap, i særdeleshed dagbehandlingspladser, som forvaltningen ikke selv driver i tilstrækkelig grad."*

Der savnes en grund til, hvorfor fx interne dagbehandlingspladser skulle være bedre eller billigere end eksterne.

At interne udbud skulle gøre en mere helhedsorienteret indsats mulig lyder godt, men der er langt igen, før kommunen er i stand til at levere en helhedsorienteret indsats – det ville jo fx kræve, at sagsbehandlere havde tid og indsigt nok til at følge de enkelte sager tæt, og sådan er det jo langt fra i dag. Kommunen skal jo ikke blot lave flere interne tilbud af princip.

Målet bør udgå af strategien, hvis ikke der kan argumenteres overbevisende for, at interne tilbud skulle være bedre end eksterne. Endnu bedre ville det være, at have som mål, at øge brugen af eksterne tilbud, idet eksterne udbydere er mere effektive, smidige og i armslængde fra kommunen.

Side 24: *"Eksempelvis en vurdering af om ansvaret for belægningsprocenten er fordelt mest hensigtsmæssigt, når den ligger i visitationen handicapcentret."*

Det virker ikke gennemarbejdet her.

Side 26: *"Handicapcenter København har i de senere år haft meget fokus på at overholde lovgivningen og hjemtage statsrefusion på korrekt grundlag, hvilket har affødt en væsentlig kvalitetsstigning i sagsarbejdet, særligt hvad angår det juridiske perspektiv."*

Det ville være mere korrekt at skrive, at HCK i de senere år har været meget skræmt af revisionen, hvilket har udløst et administrativt kaos uden lige, med katastrofale følger for en lang række familier. HCK har efterfølgende oplevet en markant stigning både i antallet af klagesager og i antallet af tabte klagesager.

Der har udviklet sig en kultur, hvor HCK søger 100% sikkerhed for aldrig at komme til at tildele uberettiget støtte. Resultatet er 100% sikkerhed for, at man ofte vil tildele for lidt støtte. Revisionen vil aldrig påtale, hvis der er givet for lidt støtte.

Modstillingen af det socialfaglige og det juridiske perspektiv er en misforståelse, som har levet længe i HCK. Det er en del af det socialfaglige at operere inden for den gældende lovgivning. Man kan ikke bruge juraen som undskyldning for ikke at have socialfagligheden i orden.

Strategien bør forholde sig til Borgerrådgiverens kritik af HCK.

Der foreslås følgende til strategien. Revisionen af tildelte bevillinger suppleres med en revisionsgennemgang af afslag på bevillinger med henblik på at vurdere, om HCK lever op til Serviceloven.

Side 28: Koordinerende sagsbehandlere går også på ferie (nogen gange flere måneder i træk) eller bliver syge. Det er fatalt i en periode, hvor HCK har massive problemer med at overholde sagsbehandlingsfristerne, at tovholderfunktionerne ikke er organisatorisk understøttede. Strategien bør tale om kontinuitet, overlevering af information, således at koordinationsfunktionen ikke er så direkte personafhængig som nu.

Problemerne med kommunikation og samarbejde mellem forvaltning og forældre/børn og unge med handicap løses langt fra alene ved en bedre hjemmeside, bedre vejledninger, et nyhedsbrev mv. Det er den direkte dialog og samarbejdet mellem HCK/sagsbehandler og familierne, der ofte er problematisk og skal styrkes.

Side 29: Misforståelsen vedrørende jura og socialfaglighed som modsætninger går igen her.

Endelig vil vi henvise til Facebooksiden (<https://www.facebook.com/ForældreKbh>), som fortæller en række af de historier, vi som familier oplever hver dag i mødet med socialforvaltningen.

På vegne af gruppen "Forældre til handicappede børn i Københavns Kommune"

Med venlig hilsen Styregruppen

Pernille Baungaard, Mogens Fosgerau, Rie Gravesen, Maren Grosen, Stinne Gråkilde, Lise Hansen, Lars Lønstrup, Stephen Slot Odgaard, Ulla Hovgaard Ramlau og Nina Reffstrup

Hørings svar fra ForældreLANDSforeningen (FBU)

Hellerup, den 7. april 2014

Hørings svar

Høringsudkast i forbindelse med Københavns Kommunes strategi for børnehandicapområdet 2014-17

Mange tak for muligheden for at afgive høringssvar.

FBU ForældreLANDSforeningen (FBU) finder, at strategien peger på mange konstruktive initiativer i forbindelse med at styrke indsatsen til familier med børn med handicap og til at støtte familierne på en sådan måde, at de efter eget ønske vil kunne øge deres muligheder for at mestre de udfordringer, dagliglivet med et handicappet barn kan give.

Generelle bemærkninger

I FBU er vi ikke sikre på, at vi har fuldt overblik over og indblik i organiseringen på børn- og familieområdet i Københavns Kommune. Vi håber på forståelse for, hvis vi i høringssvaret skulle komme til at "sigte forkert" nogle gange.

Helhedsorienteret sagsbehandling / indsats

I den foreliggende strategi lægges vægt på at familier med børn og unge med handicap skal sikres en helhedsorienteret sagsbehandling (f.eks. side 27).

FBU er derfor undrende over, at familiernes ret til handicapkompenserende økonomiske ydelser ikke indgår i den samlede strategi. Set fra et forældre- og familiesynspunkt vil de økonomiske ydelser for mange familier være et meget væsentligt led i en helhedsorienteret indsats, som støtter familierne i opgaverne om det handicappede barn og deres families dagligliv i det hele taget.

Strategien har ligesom Socialforvaltningens Handicapplan to overordnede målsætninger, nemlig at indsatsen skal bidrage til øget livskvalitet og øget selvhjulpenhed.

Økonomisk støtte vil i mange tilfælde være et væsentligt element i at kunne nærme sig disse målsætninger. Ligeledes handicapkompenserende hjælpemidler.

For at man kan tale om en helhedsorienteret indsats finder FBU det nødvendigt, at de handicapkompenserende økonomiske ydelser og hjælpemidler tænkes med ind som et element, der altid skal vurderes i forbindelse med en helhedsorienteret indsats.

FBU formoder, at Københavns Kommune på anden måde har fokus på de handicapkompenserende ydelser (økonomisk tilskud og hjælpemidler). Vi kunne foreslå, at strategiens punkt 5 udvides til at præcisere dette.

Side 6 – forandringsteori

Fokusområde 1 og 2

FBU vil **foreslå**, at fokusområde 2 under mål på kortere sigt udvides med et pkt. 2 B, som svarer til pkt. 1 B. Det vil stemme med formuleringerne under fokuspunktet og vil ved måling kunne være med til at give svar på, om målene er på vej til at blive nået.

FBU vil samtidig **forslå**, mål på længere sigt for både fokusområde 1 og 2 er både øget selvhjulpenhed og øget livskvalitet. Nuværende opdeling synes ikke dækkende for målene.

Fokusområde 5

FBU har generelt meget fokus på kommuners myndighedsarbejde. Vi kunne ønske os en mere præcis formulering i fokusområde 5 – allerede her i strategien.

Hvad vil bedre myndighedsarbejde sige ?

Og hvad forstås ved øget tilfredshed med sagsarbejdet ? – hvad er sagsarbejde ?

Konkrete kommentarer til de enkelte fokusområder

Fokusområde 1

Er konteksten klar nok ?

FBU støtter naturligvis en proaktiv og socialfaglig indsats i forhold til børn og unge med handicap og deres familier – i samarbejde med børn og familier.

Serviceoven giver mulighed for flere forskellige former for indsatser – og adgangen til indsatserne er forskellig, afhængig af barnets og familiens situation og afhængig af, hvilke indsatser, der kan være brug for.

Strategien taler om tidlig indsats for at kunne tilbyde hjælp enten i form af råd og vejledning eller i form af iværksættelse af foranstaltninger.

FBU savner, at formuleringerne i strategiens fokuspunkt afspejler den klare kontekst, som serviceoven lægger op til. Forældre, familier og fagpersoner omkring barnet har brug for denne klare kontekst.

Er der tale om vejledning, rådgivning og udredning samt konsulentbistand m.v. efter serviceovens § 10 og 11 – eller er der tale om undersøgelser efter § 50 og foranstaltninger efter § 52 ?

I beskrivelsen fokuseres på 2 betydninger af tidlig indsats. I 2. betydning fokuseres på iværksættelse af foranstaltninger på et rettidigt tidspunkt i barnets liv, så foranstaltninger bliver mindst muligt indgribende for barnet og dets familie.

Det med det rettidige tidspunkt er FBU meget enige i – blot den rettidige indsats samtidig lever op til serviceovens krav om, at den tilbudte indsats – i hvert fald når § 52 tages i

anvendelse – skal være den indsats, der bedst muligt kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse. Bestemmelsen understreger nødvendigheden af en indsats, der gør en forskel for barn (og familie).

Underretningspligt

FBU vil samtidig pege på, at servicelovens bestemmelser om underretningspligt ikke omtales under dette fokusområde. Og det selv om det er en af ”vejene” til at professionelle omkring barn og familie er opmærksomme på mulighederne for støtte fra kommunen og til at kommunen kan få kendskab til børn og familiers behov for særlig støtte. Underretningspligten er et godt redskab i samarbejde med familierne og kan fint anvendes sammen med en ”inviterende og samarbejdende” fremgangsmåde (se side 9).

Behov for tid nok

Som beskrevet er både inddragelse af barn og forældre og netværk samt det tværfaglige samarbejde vigtige forudsætninger for at indsats skal lykkes.

FBU vil i den forbindelse pege på, at både inddragelse af børn og forældre samt netværk og det professionelle tværfaglige samarbejde er en tidskrævende proces, en proces, der reelt skal være tid til hos de berørte medarbejdere. Det må ikke blot være flotte hensigter.

Mål 1 A

Hvis det foreslåede mål skal kunne give viden om, hvorvidt flere børn med handicap får en tidligere indsats forudsætter det høj grad af sikkerhed for, at udredning / undersøgelse altid fører til tidlig indsats, hvis det er påkrævet.

Det er generelt FBU's erfaring at udredning / undersøgelse langt fra fører til indsats, heller ikke selv om barnets behov herfor er belyst.

Forslag: Et mål, der fokuserer på indsats vil være en meget stærkere indikator.

Mål 1 B

At måle alene på reduceret anbringelsestid må give en proces, hvor der går flere år, før man reelt kan måle virkningen. Og man kan vel ikke helt sandsynliggøre, at der er en direkte sammenhæng mellem øget inddragelse og samarbejde og med fald i anbringelsestid ?

Forslag: FBU kunne ønske sig yderligere en måling på dette mål. En måling, som i højere grad direkte afspejler / dokumenterer, om der er / har været øget samarbejde med og inddragelse af familie og netværk.

Sammenhæng med de handicapkompenserende ydelser

Det er i forbindelser med formuleringerne på side 12 (om at forvaltningen vil sætte ind med øget tilbud om familiebehandling og de forventninger, der er til familieindsatsen), at FBU bliver særligt opmærksom på den manglende omtale af betydningen af de handicapkompenserende ydelser som en del af den helhedsorienterede indsats.

Hvis forældre ikke oplever sig imødekommet i rimelig grad med mulighed for relevante og tilstrækkelige handicapkompenserende ydelser bliver tilbud om familiebehandling og – indsats og de formål Københavns Kommune har for øget indsats på området til ”tomme ord”.

Klar kontekst for familierne i forbindelse med kommunens metoder og indsatser

Det er ved læsning om aktiviteterne om tidligt overblik / Signs of Safety og Tidlig familiebehandling, at FBU bliver særligt opmærksom på den klare kontekst kommunes tilbud skal gives i.

Hvilke bestemmelser i serviceloven agerer kommune i, når der arbejdes med f.eks. metoden Signs og Safety og når der tilbydes tidlige familiebehandling ?

Er det servicelovens § 10 og § 11 eller er det § 50 og § 52 ? eller er det både og ? (se generelle bemærkninger).

Styrket indsats til familier med anbragte børn

Spændende initiativ. Det er FBU's erfaring, at forældre med anbragte børn kan have stort udbytte af at møde andre forældre og få den mulighed for erfaringsudveksling, det giver.

FBU hilser også velkommen, at strategien indeholder muligheden for at tilbyde vejledning i hjemmet med mulighed for at fremme en hjemgivelse eller mindske antallet af aflastningsdøgn, hvis det er det, forældrene ønsker og magter.

Fokusområde 2 – overgangen fra unge- til voksentilværelsen

FBU savner en omtale af begrebet efterværn for unge i alderen 18 – 22 år. En bestemmelse i Serviceloven, som unge med lettere handicap vil kunne være omfattet af, hvis de f.eks. er anbragt uden for hjemmet op til det 18 år. Ankestyrelsens principafgørelser på dette område giver adgang til særlig støtte efter efterværnsbestemmelserne for unge i den beskrevne målgruppe.

Fokusområde 5 – styrket kommunikation og samarbejde med borgerne

FBU sætter pris på strategiens mange forslag til at styrke kommunikationen med borgerne. Både gennem udarbejdelse af informationsmateriale ved f.eks. overgange, ved styrkelse af hjemmesidens oplysninger og ved i højere grad at inddrage forældre i forbindelse med udviklingen af området.

Det tværgående fokusområde – forandringskompasset

Strategien beskriver på mange måder både vigtigheden og nødvendigheden af at inddrage og samarbejde med forældre, børn og netværk i forbindelse med indsatsen. Og det på en inviterende og samarbejdende måde, hvor forældres og børns stemme har stor betydning.

FBU må derfor slå på tromme for, at den inddragelse og det samarbejde også kommer til udtryk i arbejdet med forandringskompasset som redskab til at følge et barns udvikling.

Forandringskompasset beskrives som et **dialogværktøj**. Det er ikke tilstrækkeligt – og slet ikke inddragende - at kun sagsbehandlere og institutioner får mulighed for med forandringskompasset at vurdere, om den støtte, barnet modtager, bidrager til at nå de mål, der er fastsat i barnets handleplan.

Barnets handleplan forudsættes udarbejdet i samarbejde med forældre og børn. Så må opfølgning og vurdering også ske ved at tillægge deres vurdering af indsatsens betydning vægt.

Forslag: at forandringskompasset udvikles, således at dialogen om barnets udbytte af indsatsen også kommer til at omfatte dialog med barn og forældre. Deres stemme skal have en central plads ved opfølgning af indsats – det er dem, det drejer sig om.

Med venlig hilsen

Alice Sørensen
Landsformand

Lene Jørgensen
Landssekretær / socialrådgiver

Til Socialforvaltningen
Mål- og Rammekontoret for børn og familier
København Kommune

Dato 25. april 2014

**LFS' hørings svar til:
'STRATEGI FOR BØRN OG UNGE MED HANDICAP OG DERES FAMILIER 2014-2017'**

LFS, Landsforeningen for Socialpædagoger, kan tilslutte sig de fremlagte fokusområder for strategien, som vi har et par bemærkninger til, der følger efter nedenstående mere overordnede bemærkninger.

LFS bifalder, hvis det som beskrevet er tilfældet, at strategien er vokset nedefra i organisationen (til forskel fra tidligere år, hvor centralforvaltningen har spillet en meget styrende rolle), ud fra et ønske om en fælles retning for udviklingen af området. Denne inddragelse af hele organisationen i forhold til udvikling af strategier, vil fra vores synvinkel være med til at sikre implementeringen af strategien, når den skal føres ud i praksis, da det er med til at give ejerskab til målene. Spørgsmålet er, om denne mulighed for at give 'lokalt-input' til strategien, kan udvikles til endnu mere medinddragelse af organisationen ved kommende strategier i Socialforvaltningen, hvilket LFS klart ser som en forudsætning til at nå målene for arbejdet på området.

LFS støtter klart op om fokus på den tidlige indsats, og for en god overgang til voksenlivet, og her ikke mindst den gennemgående fokus i hele strategiplanen på inddragelsen af, og kommunikationen til (og med) familierne, børnene og de unge, bliver centrale elementer i arbejdet på hele området, hvilket er i tråd med den af Socialforvaltningens vedtagende tillidsreforms hensigter i forhold til borgerinddragelse.

LFS undrer sig dog over, at der i forhold til mål på længere sigt (side 6) ikke har beskrevet nogen for fokusområderne 3-5, da vi mener at øget livskvalitet og selvhjælpenhed for de handicappede børn og unge, samt deres familier også her må være de langsigtede mål for disse fokusområder, selvom tiltagene ikke direkte har med det enkelte barn, unge eller familie at gøre, men mere er et løft af det samlede område.

I organisationsdiagrammet på side 7 af området er Handicapcentret HCK i modsætning til Drifts- og udviklingskontoret fuldt udfoldet i skemaet, hvilket vil sige, at man kan se Voksenenheden i HCK, men man kan ikke se de andre Centrer for voksne under Drifts- og udviklingskontoret. Vi kan ikke se hvorfor denne forskel skal være der.

I forhold til Fokusområderne:

Fokusområdet 1; tidlig indsats i forhold til børn og unge med handicap og deres familier, støtter LFS op om vigtigheden af, at der tilknyttes socialrådgivere i daginstitutionerne og skolesocialrådgivere til specialskolerne.

Og i forhold til en opkvalificering af viden så en tidlig opsporing af handicap hos børnene i daginstitutionerne kan ske, er det vigtigt, at det sker sammen med det pædagogiske personale, der daglig er sammen med børnene, for at højne den samlede indsats.

Fokusområdet 2; god overgang til voksenlivet for unge med handicap, har LFS kun følgende kommentar til slutningen af aktiviteten; målrettet pædagogisk indsats ift. træning af voksenfærdigheder, hvor der tænkes en tæt kontakt og godt samarbejde kan ske ved f.eks. etablering af praktikker for Center for Børn med Handicaps (CBH) medarbejdere på voksenområdet. LFS finder, at der skal arbejdes mere på at få skabt/forbedre den 'gode flytning' og lade denne proces afhænge af den unges ressourcer i forhold til tidsfaktor og overdragelse, og i den sammenhæng afsætte tid og ressourcer fra både CBH og voksentilbuddet til det gode samarbejde.

Fokusområdet 3; udvikling og kvalificering af Københavns Kommunes tilbudsvifte, finder LFS, at strategien skal udvides med følgende aktiviteter;

- en aktivitet, der skal styrke kompetenceudvikling af medarbejdere i forhold til det øgede fokus på familierarbejdet i samspillet med barnet/den unge - dette også i forhold til allerede etablerede tilbud/institutioner,
- samt en aktivitet, der skal være med til at opkvalificere medarbejdere til at arbejde mere dialog og vidensbaseret, herunder også ud fra egen praksis for styrkelse af udviklingen.

I forhold til etablering af et familiehus, kan der ikke ud fra strategiplanen læses, hvor Socialforvaltningen tænker at forankre et sådant hus, og om det tænkes med tværfaglige personalesammensætning. Socialudvalget tog stilling til familiehuset på deres møde den 30.10.2013 og her kunne det se ud til at det vil blive tilknyttet Handicapcenter København. Placeringen og dermed forankringen kan have betydningen til samspillet med tilbudsviftens øvrige tilbud.

Fokusområde 4; styrkede rammer for samarbejde mellem Handicapcenter København og Center for Børn med Handicap, kan LFS generelt tilslutte de beskrevne aktiviteter, men på side 23 i andet afsnit mener vi, at det ikke alene er myndighedsarbejdet, som skrevet står, fordrer en høj socialfaglig kvalitet for at levere en indsats der hjælper det enkelte barn/unge/familie, det gør også det arbejde der leveres af udførerne. Og man skal blive bedre til at beskrive de 2 aktører som ligeværdige partnere på det socialfaglige felt.

I forhold til aktiviteten: Øget fokus på ledelsesinformation og visitationen til Center for børn med Handicap, har LFS en konkret bekymring for den i strategiplanen manglende et fokus på, hvordan der i praksis gives ressourcer/plads/økonomisk sikring for at udvikle relevante faglige og sammenhængende enheder, tilpasset de aktuelle og fremtidige behov for specialiserede faglige indsatser, da udvikling af tilbud er tæt forbundet med de ressourcer Centret for Børn med Handicap har. Man har i strategiplanens bilag 1 valgt ikke at forholde sig til denne del af aktivitetsforslaget. Hvilket LFS fortolker således, at det skal ske inden for rammen.

Med hensyn til det tværgående fokusområde (s. 30); en mere videns baseret udvikling og praksis, vil LFS tilføje, meget gerne opsamlet og systematiseret i de konkrete tilbud, foranstaltninger eller institutioner, som kommunen driver. Fordi denne viden, opsamlet i den konkrete kontekst, hvori den socialpædagogiske indsats finder sted, giver det bedste grundlag for den videre indsats, og videreudvikling af det socialpædagogiske arbejde.

Denne viden vil i høj grad være direkte anvendelig, brugbar og tilgængelig, til forskel fra andre benævnte "evidensbaserede" programmer, der har vist sine effekter i andre lande, kulturer og lovgivningsmæssige rammer. Dette skal ikke forstås sådan, at vi mener, at det kun er viden og erfaringer fra Københavns kommune, der er brugbare. Vi finder det absolut væsentlig, at der hentes inspiration, viden og erfaringer fra andre lande og kulturer.

LFS finder, at der kan indhentes inspiration til at etablere et dialogbaseret lærings- og evalueringsråd, som er i bedre overensstemmelse med de pædagogiske logikker end forandringskompasset, som LFS ikke finder anvendelig, hvilket vi også tidligere har fremført bl.a. i 'Strategiplanen for børn og unge 2012-14'.

Vigtigst af alt, finder LFS, at ændret metoder og nye tilgange på området, bliver udviklet i samarbejde med de medarbejdere, der i dagligdagen skal udføre det i praksis i samspillet med barnet, den unge og familien, så det ikke bliver en oven-fra-kommende styrende metode man som medarbejder ikke får ejerskab af. Ikke mindst i forhold til tillidsdagsorden, hvor der netop er fokus på den merværdi der skabes når der inddrages.

Med venlig hilsen

Helle Haslund, forretningsudvalgsmedlem i LFS

Til:
Mål- og rammekontoret for børn og familier
Socialforvaltningen
Bernstoffsgade 17, 3. sal
1592 København V.

Emdrupvej 115 A 5. etage
2400 København NV
Tlf. nr. +45 7023 3400
E-mail: los@los.dk
CVR nr. 15906987

www.los.dk

Att:
Thue Børsen Nielsen Lebech.

Emdrup den 24.04.2014.

Høring over udkast til Københavns kommunes strategi for udvikling af indsatsen for børn og unge med handicap og deres familier 2014-2017.

LOS – De sociale private tilbud takker for muligheden for at komme med bemærkninger til høringen over udkast til Københavns kommunes strategi for udvikling af indsatsen for børn og unge med handicap og deres familier 2014-2017.

Nedenfor er vores bemærkninger. De er opdelt således, at vi først kommer med generelle bemærkninger til København kommunes strategi og herefter konkrete bemærkninger til de enkelte punkter i strategien.

Generelle bemærkninger til København kommunes strategi.

Det bemærkes, at det af strategien generelt fremgår, at grundlaget for barnets ret til støtte funderes i, om barnet har en diagnose eller ej. LOS anbefaler, at man i stedet tager afsæt i retten til støtte, når det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne jvfr. servicelovens bestemmelser.

LOS ser meget positivt på strategiens generelle fokus på helheden og sammenhængen i støtten til borgeren.

Konkrete bemærkninger til strategien.

Strategiens side 4, Social udvalgets vision, linie 5:

LOS anbefaler, at det tilføjes, at intentionen om altid at sikre borgeren, bliver en del af "normalsamfundet", sker under hensyntagen til den enkelte borgers behov for særlig støtte.

Strategiens side 6, mål på kortere sigt, boks 3A:

LOS anbefaler, at det tilføjes, at man tilstræber, at benytte de sociale tilbud der har den største kvalitet og faglighed, samt evne til at dokumentere deres metoder og resultater.

Strategiens side 8, Fokusområde 1, to betydninger af tidlig indsats 1:

Som under vores generelle bemærkninger vil LOS gøre opmærksom på, at retten til støtte i henhold til serviceloven skal ske på baggrund af borgerens fysiske eller psykiske funktionsevne og ikke på baggrund af en diagnose.

Strategiens side 14

Af strategien fremgår det, at den styrkede familieindsats kan betyde at døgntilbud ikke længere er nødvendigt. LOS anbefaler, at det tilføjes, at grundlaget for at træffe afgørelse om at ændre særlig støtte til børn og unge, altid er om barnets eller den unges behov for støtte har ændret sig. En styrket familieindsats kan aldrig i sig selv overflødiggøre aflastning eller anbringelse på en døgninstitution.

Strategiens side 16, linie 11:

LOS anbefaler, at det tilføjes, at man sikrer, at der tilbydes efterværn til unge, der har været anbragt umiddelbart inden det fyldte 18. år med henblik på at understøtte, at de unge får en uddannelse i det omfang det er muligt.

Strategiens side 19: fokusområde 3, afsnit 2:

LOS anbefaler, at det tilføjes, at børn og unge altid skal tilbydes det bedst egnede tilbud i forhold til barnets behov for særlig støtte, uanset om det medfører brug af egne kommunale tilbud eller eksterne tilbud.

Strategiens side 20, mål 3A, 3. afsnit:

LOS anbefaler, at det tilføjes, at brug af efterværn for tidligere anbragte, ofte vil være en forudsætning for at skabe en god overgang til voksenlivet.

Strategiens side 22, 2. afsnit:

LOS anbefaler, at Københavns kommune benytter allerede eksisterende specialskoletilbud med erfaring og ekspertise, som har en dagbehandlingspakke, frem for selv at etablere denne type tilbud helt fra bunden.

Strategiens side 23, Fokusområde 4, 4. afsnit:

LOS anbefaler, at udskydelse eller hjembringelse af et barn i døgntilbud, sker hvor barnets behov for særlig støtte har ændret sig.

Med venlig hilsen

Geert Jørgensen
Direktør

Høringssvar fra SFI

Tak for dit udkast til strategi. Vi har p.t. ingen kommentarer til jeres udkast.

Mange hilsner

Anne-Dorthe Hestbæk

Afdelingschef Børn og Familie

Head of Child & Family Research Department
SFI – The Danish National Centre for Social Research

HERLUF TROLLES GADE 11, DK 1052 KØBENHAVN K
+45 33 48 08 94 / +45 33 48 08 00 – WWW.SFI.DK

Nysgerrig på EUSARF2014 2.-5. sept. 2014 om udsatte børn og unge i SFI-regi? Klik på banneret nedenfor.

Eager to know more about the EUSARF-2014 Conference 2-5 September 2014? Click below.

Høringssvar fra Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold

Københavns Kommune
Socialforvaltningen

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold takker for orienteringen om udkast til Københavns Kommunes Strategi 2014-2017 for udvikling af indsatsen for børn og unge med handicap og deres familier.

Med venlig hilsen

Steffen Juul
Fuldmægtig

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING, INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Jura og International
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf.: 41 85 10 32
E-mail: sju@sm.dk

Høringssvar fra TUBA

Med udgangspunkt i tilsendte giver TUBA hermed sit høringssvar.

TUBA tilbyder terapi og rådgivning til børn og unge i alderen 14-35 år fra familier med problemer med alkohol eller stofmisbrug. Blandt vores målgruppe er det ikke flertallet, men der vil være nogle, som ligger indenfor tilsendte strategis målgruppe, som er: *"Personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre"* (Strategi for Børn og unge med Handicap 2014; s.3).

I TUBA er vi glade for at blive spurgt til vores holdning. TUBA opfatter det som aldeles positivt at Københavns Kommune har sat fokus på en overordnet strategi for at sikre en mere helhedsorienteret indsats for denne gruppe. Vi er begejstrede for at der er sat fokus på at hjælpe disse børn og unge til at få mere samlet støtte og hjælp til at kunne mestre eget liv.

Kommentarer til Fokusområde 1: Mht. diagnosticering af barnet er TUBA enige i at det er vigtigt at opspore problemet med barnets udvikling så tidligt som muligt.

Vi vil dog komme med en kommentar til s. 9; *"Københavns Kommunes myndighedsindsats går i gang, så snart barnet eller den unge har en diagnose"*. Vi er klar over at en kommune må have en velbeskrevet "problemstilling" for at det kan give mening at udløse nogle midler til at imødekomme barnets aktuelle udfordringer. Vi vil dog gerne problematisere at diagnosen er adgangsbilletten. Vi er klar over at fysiske handicaps ikke kan diskuteres men problemstillinger i gråzonen som psykiske og intellektuelle problemstillinger, tror vi på er mere plastiske og dermed mulige at ændre på over tid, og måske helt ophæve. Vi vil derfor gerne tilbyde et perspektiv som er mindre diagnosticerende, og opfordre til at der blot tages udgangspunkt i de aktuelle livsudfordringer og udviklingsudfordringer hos det enkelte barn på det pågældende tidspunkt. Vores erfaring er at diagnoser kan være stigmatiserende, og i værste fald kan betyde at den mulige mestring i form af udviklingspotentiale og handlemuligheder træder i baggrunden for barnet selv og omgivelserne. Københavns Kommune har tydeligvis fokus på at barnet og den unge skal opleve øget livskvalitet og øget selvhjulpethed, via realisering af eget potentiale, så dermed oplever vi ikke at være uenige i Strategiens overordnede mission og vision. Sammenfattet ønsker vi dog at gøre opmærksomme på at vore erfaringer i TUBA er at hjælp, støtte, rådgivning etc. med fordel kan tilbydes uden at en diagnosticering finder sted. Vores erfaring at en "ikke diagnosticerende" tilgang til det enkelte menneske i høj grad bidrager til at engagere og motivere til at forandre, mens at det modsatte kan virke fremmedgørende.

Kommentarer til Fokusområde 2: Vi anser det for meget positivt at kommunen vælger at fokusere målrettet på barnets overgang til voksenlivet, og at der tilbydes særlig støtte til at mestre denne overgang. Desuden positivt at der mens barnet er under 18 år, er fokus på at hjælpe med at sætte de forskellige kommende aktører i spil som jobcenter m.m..

På vegne af TUBA

Malene Uhre Thomsen, Cand.psych.aut.

Socialforvaltningen
Thue Børsen Nielsen Lebech
e-mail: CF8H@sof.kk.dk

- 7 MAJ 2014

Sagsnr.
2014-0059213

Dokumentnr.
2014-0059213-8

Høringssvar vedrørende strategi for børn og unge med handicap og deres familier

Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets behandlede sagen på sit møde den 28. april 2014 (2014-0059213).

Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets høringssvar

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Der lægges i strategien op til en øget indsats for så tidligt som muligt at opspore og udrede børn med problemer og til et øget samarbejde og dialog med de berørte familier. Der er i 2013 etableret et forældreråd, og der er plan om regelmæssige brugerundersøgelser.

Blandt andet Sammenslutningen af Unge Med Handicap (SUMH) peger på, at etniske minoriteter med handicap kan være 'dobbelt-marginaliserede' i det danske samfund. De må både kæmpe med deres handicap – eller i det konkrete tilfælde et barns handicap - og med de sproglige, sociale og kulturelle udfordringer. Desuden benytter gruppen sjældnere kommunens tilbud, herunder fx dagtilbud, hvilket også kan gøre det vanskeligt at opnå en tidlig indsats.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget anbefaler, at Socialforvaltningen er opmærksom på, om man opnår en tidligere indsats over for børn med etnisk minoritetsbaggrund, især børn af ikke-dansktalende forældre, og opnår en løbende dialog med forældrene.

I forhold til fokusområde 2 om 'God overgang til voksenlivet for unge med handicap' er der snitflader til Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen. Der skal sikres en tidlig overlevering af relevante oplysninger – særligt i de sager, hvor den unge må forventes at skulle have en førtidspension – således at jobcentret så hurtigt som muligt kan komme i gang med at behandle sagen, så den unge har et forsørgelsesgrundlag fra det tidspunkt, hvor den unge bliver 18 år.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget anbefaler, at Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen drøfter arbejdsgangene i forbindelse med overgangen for at se, om der er behov for ændringer. Der bør desuden formuleres konkrete mål og succeskriterier.

Rådhuset
1599 København V.

Telefon
33 66 28 51

Telefax
33 66 71 30

E-mail
borgmester@bif.kk.dk

www.bif.kk.dk

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget bemærker desuden, at fokus på overgangen til voksenlivet bør starte tidligere end ved 17. år.

Med venlig hilsen

Anna Mee Allerslev

Høringssvar fra BFCK, staben

har læst Strategien og noteret:

- Strategien er gældende for 2014-2017.
- Strategien skal skabe sammenhæng mellem det daglige arbejde i Socialforvaltningen og de politiske prioriteringer for området og sætte rammen for samarbejdet med børnene og de unge og deres familier.
- Den primære målgruppe for strategien er de 2.500 børn og unge med handicap og deres familier, som Socialforvaltningen samarbejder med hvert år.
- Strategien fokuserer særligt på de børn og unge, som har tilknytning til Børnefamilieenheden i Handicapcenter København. Disse børn og unge og deres familier har ofte komplekse forløb, hvor der indgår mange forskellige aktører, og der er derfor øget behov for koordination, dialog og udvikling af disse forløb.
- Strategien er udarbejdet i et samarbejde mellem Mål- og rammekontoret for Voksne, som indtil primo 2014 var ansvarlig for den politiske udvikling af børnehandicapområdet, Handicapcenter København, Drifts- og Udviklingskontoret for borgere med Handicap og Center for Børn med Handicap. Børnehandicap er for ganske nylig flyttet til Mål- og rammekontoret for Børn og Familier, som har ansvar for opfølgningen på de mål, der er fastsat i nærværende Strategi.

Strategiens fokusområder:

- Tidlig indsats i forhold til børn og unge med handicap og deres familier
- God overgang til voksenlivet for unge med handicap
- Udvikling og kvalificering af Københavns Kommunes tilbudsvifte
- Styrkede rammer for samarbejde mellem Handicapcenter København og Center for Børn med Handicap
- Bedre myndighedsarbejde i handicapcenter København
- En mere vidensbaseret udvikling og praksis

Disse fokusområder er rigtig relevante og afspejler den udvikling, Børnefamiliecenter København (BFCK) har været i gang med længe og fortsat udvikler på. Det er således en god udvikling for det samlede børneområde i Socialforvaltningen (SOF).

Tidlig indsats indebærer tidlig opsporing og udredning, så barnet og den unge tidligt får en diagnose, der kan handles på, ligesom der skal iværksættes foranstaltninger på et rettidigt tidspunkt i barnets og den unges liv, så foranstaltningerne bliver mindst mulig indgribende for barnet og den unge og familien.

Handicapcenter Københavns myndighedsindsats skal gå i gang, så snart barnet eller den unge får en diagnose. Derfor er det vigtigt at samarbejde med dem, som møder børnene og de unge til daglig, så der sikres en tidlig opsporing, udredning og diagnosticering. Det understreges, at det ikke handler om, at flere børn og unge skal diagnosticeres, men derimod at de børn og unge, der har et særligt behov for støtte, tidligt opspores og eventuelt diagnosticeres. Dette er også en målsætning, der er gældende overfor socialt udsatte børn og unge i BFCK.

Det er på denne baggrund et ønske, at der arbejdes på at få tilknyttet socialrådgivere på specialdaginstitutionerne, som det kendes fra almenområdet og BFCK. Det er samtidig planen, at de socialrådgivere fra BFCK, der er tilknyttet daginstitutionerne fagligt opkvalificeres med henblik på opsporing

og viden om handicap og forskellige funktionsnedsættelser hos børnene. En god idé, der rækker hånd til en god udvikling for det samlede børneområde i SOF.

Der er ligeledes et ønske om at tilknytte socialrådgivere på specialskoler, som det også kendes fra alment skolerne og BFCK. I BFCK ved vi, at effekten af skolesocialrådgivere har været stor; herunder bedre undervisninger, elevernes fraværprocent er faldet, og samarbejdet med familierne er bedret. Et godt udviklingstiltag for handicappede børn og unge.

Samarbejdet mellem børnehandicap og specialområdet i Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) fungerer allerede godt, og dette samarbejde kan bedres ved, at der kommer socialrådgivere på specialområdet under BUF.

I forbindelse med tidligt overblik over familiens ressourcer og implementering af Signs of Safety ønsker Handicapcenter København at implementere denne socialfaglige metode, som også har fokus på at involvere og opnå et reelt samarbejde med forældrene i alle led i myndighedsarbejdet. Dette kendes i høj grad også fra BFCK, som har arbejdet med Signs of Safety igennem flere år. Såvel Handicapcenter København som Center for Børn med Handicap skal undervises i Signs of Safety. Dette rækker også hånd til en god udvikling for det samlede børneområde i SOF.

Der skal ligeledes ske en styrket indsats til familier med anbragte børn og unge med handicap. Det anføres, at det kan være i form af arrangementer, hvor forældre mødes med forældre i samme situation, hvor de kan drøfte, inspirere og måske støtte hinanden. Indsatsen kan også bestå af rådgivning og vejledning i hjemmet med henblik på pædagogiske metoder samt indretning af hjemmet.

Hvad angår en god overgang til voksenlivet for unge med handicap peges der på, at der skal handles proaktivt, så de unge og deres familier kan være forberedte på den unges voksentilværelse. Det skal ske ved at styrke de interne arbejdsgange i Handicapcenter København mellem Børnefamilieenheden og Voksenenheden. Eksternt skal arbejdsgange og samarbejde mellem BUF og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF) styrkes. Indsatsen skal starte i god tid, og i Handicapcenter København opereres der med 17,2-smtaler.

SOF ønsker ligeledes, at der skal etableres flere interne tilbud til børn og unge med handicap. Etablering af interne dagbehandlingspladser handler også om kvalitet og økonomi. Med interne pladser kan SOF udvikle tilbuddene i overensstemmelse med børnenes og de unges behov, ligesom der kan holdes fokus på styring af økonomien.

Der er også et ønske om mulighed for etablering af ungepladser på udvalgte døgninstitutioner, så de unge, der er for psykisk sårbare til at overgå til et voksentilbud, når de fylder 18 år, har mulighed for at blive på døgninstitutionen, hvilket er en god idé.

Derudover skal der etableres et familiehus for familier til børn og unge med handicap. Dette familiehus er under igangsætning. I familiehuset skal der ske formidling af handicapfaglig viden, og der skal ydes råd og vejledning samt familiebehandling til handicappede børn, unge og deres familier. Også en rigtig god udvikling for målgruppen. I BFCK er familiehuse kendt og anvendt gennem flere år.

Strategien beskriver, at rammerne for dialog mellem Handicapcenter København som myndighed og Center for Børn med Handicap som udfører skal styrkes for at sikre en fælles forståelse for den socialfaglige indsats i forhold til børn og unge med handicap og deres familier, som kan være med til at sikre en fælles faglig retning for målgruppen, hvilket er en rigtig god idé.

Relateret til et bedre myndighedsarbejde i Handicapcenter København skal der iværksættes en organisationsanalyse, hvor fokus er på, om Handicapcenter København i dag har den mest hensigtsmæssige organisering i forhold til borgernes behov.

Der skal derudover etableres koordinerende sagsbehandlere, som skal bidrage til at forbedre de tværgående processer, og som skal guide familierne igennem sagsforløb.

Der skal ske en styrket kommunikation og samarbejde med borgerne. Der peges på, at gøre hjemmesiden mere brugervenlig; der skal udgives et elektronisk, eksternt nyhedsbrev, ligesom der via Forældrerådet i Handicapcenter København skal ske inddragelse og samskabelse; altså at man sammen udvikler og skaber til fordel for målgruppen.

Endelig skal der ske kompetenceudvikling af medarbejderne i form af at sikre ligelig balance mellem jura og socialfaglighed, gode samtaleteknikker og tydelighed samt anerkendelse i mødet med borgeren.

Sluttelig peger Strategien på en mere vidensbaseret udvikling og praksis.

Der skal implementeres og forankres brug af forandringskompasset, som det kendes fra BFCK, ligesom der skal udvikles udredningsværktøjer samt implementeres og forankres nye redskaber i forhold til systematisk opfølgning på handleplaner og effekten af foranstaltningerne.

I Center for Børn med handicap skal der ske systematisk vidensopsamling.

Alt i alt er det en rigtig god strategi, som Handicapcenter København skal i gang med. Den afspejler i vid udstrækning den udvikling, som BFCK har været i gang med gennem flere år, og som BFCK fortsat kvalificerer og udvikler på.

Strategien har valgt et til dels smalt fokus på børn og unge med handicap og børnefamilieenheden i Handicapcenter København. BFCK er f.eks. ikke nævnt i strategien. Enkelte steder er det anført, at hint og dette også kendes fra området med socialt udsatte børn og unge. Det kan konstateres, at Handicapcenter København har hentet inspiration og kopieret flere udviklingstiltag og tilbud fra BFCK, hvilket er en god idé og en god udvikling for det samlede børneområde i SOF.

Det vil være væsentligt, om der er et afsnit i strategien om vigtigheden af sammenhængen på hele børneområdet i SOF, herunder om handicappede børn og unge og socialt udsatte børn og unge, så børneområdet i SOF ikke fremstår med to parallelle børneområder. Der er mange snitflader mellem BFCK og Handicapcenter København på børneområdet, hvorfor sammenhæng og samarbejde er nødvendigt og yderst relevant. Det skal anføres, at der allerede i dag er et godt samarbejde mellem BFCK og Handicapcenter København, og som til stadighed kan udvikles til stor fordel for det samlede børneområde i SOF. En sådan udvikling vil også understøtte mulighederne for fælles faglig kompetenceudvikling og fælles udvikling i det helt taget.

Med venlig hilsen

Susanne Kragh
Specialkonsulent
Staben

KØBENHAVNS KOMMUNE
Socialforvaltningen
Børnefamiliecenter København

Griffenfeldsgade 44
2200 København N

Telefon + 45 3317 4210
Mobil + 45 2673 4833
Email j367@sof.kk.dk
EAN 5798009684820

KØBENHAVNS KOMMUNE

Socialforvaltningen

Socialcenter København

Hørings svar

24-04-2014

Sagsbehandler

Bjarke Solkær

Til MR kontoret for børn og familier

Hørings svar fra Socialcenter København vedrørende Københavns Kommunes strategi for børnehandicap

Socialcenter København ser meget positivt på den fremlagte strategi. Det gør indtryk og er samtidig inspirerende, i hvor høj grad det i strategien er lykkedes at inddrage den nyeste viden og forskningsresultater som afsæt til strategien. Det bliver spændende at følge de erfaringer der høstes med at indrette tilbuddene efter det, der i forskningsmæssig sammenhæng, skulle øge resultaterne af arbejdet mod handicappede børn og unge samt deres familier.

Hvad angår sporet om den tidlige indsats, ser Socialcenter København gode takter i at arbejde med tidlig udredning og råd- og vejledning tilpasset barnet/den unge såvel som til hele familien. Målet må være at barnet/den unge så tidligt som muligt lærer at mestre sin livssituation og øge livskvaliteten på trods af handicappet og her er det en god udfordring for Socialforvaltningen som sådan at have blikket rettet mod en tidlig indsats, inddragelse af netværk m.m.

Socialcenter København bifalder strategiens ambition om, tidligt i de unges tilværelse, at forberede overgangen til voksenlivet. I SCK ser vi naturligvis eksempler på at overgangen til voksenlivet kan være vanskeligere for unge, der har modtaget støtte gennem kommunale foranstaltninger. Mange af disse unge har store udfordringer personligt og socialt. For de borgere der kan, på trods af psykisk eller fysisk handicap, har Socialforvaltningen en stor opgave i at forberede overgangen til voksenlivet, så borgeren har de relevante kompetencer til at bo selvstændigt, håndtere sin økonomi, kunne deltage i udadvendte relationer gennem eksempelvis uddannelse, job og andre netværk.

Med venlig hilsen

Knud Andersen
Myndighedschef, Socialcenter København

Støtte/Stabsenheden

Matthæusgade 1, 2. og 3.
sal
1666 København V

E-mail
Ex91@sof.kk.dk

EAN nummer
5798009684554

Socialforvaltningen
Mål- og rammekontoret for Børn og Familier
Bernstorffsgade 17, 3. sal
1592 København V
Att.: Thue Børsen Nielsen Lebech

25-04-2014

Sagsnr.
2014-0055887

Dokumentnr.
2014-0055887-2

Sendt pr. e-mail dags dato til:
Thue Børsen Nielsen Lebech, CF8H@sof.kk.dk
cc Vibeke Ries, K347@sof.kk.dk

Vedrørende høringssvar

Borgerrådgiveren er ved e-mail af 17. marts 2014 fra Socialforvaltningen, Mål- og rammekontoret for Børn og Familier inviteret til at afgive høringssvar i forbindelse med Socialforvaltningens udkast til Københavns Kommunes Strategi for børn og unge med handicap og deres familier 2014 – 2017 (sagsnr. 2014-0055157).

Det er Borgerrådgiverens praksis at afgive høringssvar i sådanne spørgsmål efter følgende principper:

Borgerrådgiveren afgiver normalt kun høringssvar inden for de områder, Borgerrådgiveren beskæftiger sig med, dvs. kommunens sagsbehandling, praktiske opgavevaretagelse og personalets optræden.

Borgerrådgiveren afgiver alene høringssvar, såfremt Borgerrådgiveren finder, at Borgerrådgiveren med et høringssvar kan modvirke eller forebygge manglende efterlevelse af lovgivning, principper for god forvaltningsskik, kommunalt fastsatte standarder eller lignende – eller hvor Borgerrådgiveren finder at kunne bidrage med konstruktive anbefalinger, som konkret vil kunne forbedre kommunens sagsbehandling, praktiske opgavevaretagelse eller adfærd over for borgerne med udgangspunkt i de gældende regler og standarder på området.

Jeg finder på denne baggrund ikke at kunne bidrage med bemærkninger, herunder fordi Socialforvaltningens udkast til Københavns Kommunes Strategi for børn og unge med handicap og deres familier 2014 – 2017 i et vist omfang beror på en socialfaglig viden, jeg som Borgerrådgiver ikke råder over.

Jeg har dog noteret mig, at det vedrørende fokusområde 5 om Bedre myndighedsarbejde i Handicapcenter København bl.a. fremgår, at én af de aktiviteter, som forvaltningen ønsker at iværksætte, er kompetenceudvikling af handicapcenterets medarbejdere. Hvis forvaltningen ønsker at drøfte, hvordan Borgerrådgiveren kan bistå forvaltningen ift.

Borgerrådgiveren

Vester Voldgade 2A
1552 København V

Telefon
3366 1400

E-mail
borgerraadgiveren@kk.dk

EAN nummer
5798009800053

www.borgerraadgiver.kk.dk

dette kompetenceudviklingsforløb samt arbejdet med handicapcentrets afgørelses- og brevskaabeloner, står jeg naturligvis til rådighed.

Jeg takker for inddragelse af Borgerrådgiveren.

Med venlig hilsen

Johan Busse
Borgerrådgiver

/ Andreas Reitzel
Jurist

KØBENHAVNS KOMMUNE

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Specialområdet

08-04-2014

Sagsnr.

2014-0076839

Dokumentnr.

2014-0076839-1

Høringsvar fra BUF til Socialforvaltningens strategi for børn og unge med handicap og deres familier 2014-2017

Generelt om strategien

Børne- og Ungdomsforvaltningen skal indledningsvis bemærke, at Socialforvaltningens strategi for børn og unge med handicap og deres familier er meget relevant og systematisk set i et borgerperspektiv og i forhold til samarbejdet mellem vores to forvaltninger. Endvidere er Børne- og Ungdomsforvaltningen enig i strategiens visioner og målsætninger.

Forvaltningens bemærkninger til de enkelte fokusområder fremgår nedenfor:

Fokusområde 1: Tidlig indsats i forhold til børn og unge med handicap og deres familier

Børne- og Ungdomsforvaltningen er enige i, at et styrket samarbejde mellem de to forvaltninger vil understøtte en helhedsorienteret indsats for børn og unge med handicap og deres familier. Udover en klar rollefordeling, er det vigtigt med synlige sagsgange, med hvem der gør hvad og hvornår, samt at styrke forebyggende indsatser i samarbejdet på tværs af forvaltningerne.

Mål 1A: Flere børn med handicap får en tidligere indsats - *Gennemsnitsalderen for udredning/§50-undersøgelse af børn og unge med handicap i Handicapcenter København skal være faldende.*

Børne- og Ungdomsforvaltningen er enige i at socialrådgivere i skoler og daginstitutioner er et godt initiativ og et meget vigtigt bindeled imellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen, som sikrer et kvalificeret samarbejde og en tidligere og bedre koordinering af den samlede indsats i forhold til barnet og familien.

Socialrådgivere i daginstitutioner

Socialrådgivere i daginstitutioner med kendskab til forskellige funktionsnedsættelser kan bidrage til en tidligere indsats i forhold til familierne, når der opdages børn med særlige vanskeligheder i daginstitutionerne. Det anbefales at udnytte klyngestrukturen i forhold til organisering af socialrådgiverordningen på institutionsområdet.

Skolesocialrådgivere på specialskoler

**Specialområdet -
fagkontor**

Gyldenløvesgade 15
1600 København V

Telefon
3366 4121

E-mail
jabert@buf.kk.dk

www.kk.dk

Børne- og Ungdomsforvaltningen finder ansættelse af skolesocialrådgivere på specialskoler yderst vigtigt og relevant, fordi familier på specialskoler, som har børn med handicap også kan være socialt udsatte. Derfor kan der også med fordel arbejdes med at indføre aftaleforum på specialskolerne, ligesom i alment skolerne. Endvidere kan skolesocialrådgivere på specialskoler have fokus på de familier, der har særlige udfordringer i forhold til at forstå og indgå i skolekulturen.

Mål 1B: Øget samarbejde med og inddragelse af familier og netværk-børn og unge med handicaps anbringelsestid reduceres:

Børne- og Ungdomsforvaltningen er enige i, at en aktiv og inddragende indsats over for forældre bidrager positivt til barnet/den unges udvikling af øget selvhjulpethed og livskvalitet. Dette gælder både i forhold til forældre til børn og unge i dagbehandlings- og døgnbehandlingstilbud. Børne- og Ungdomsforvaltningen skal i denne sammenhæng gøre opmærksom på, at hjemgivelser i sig selv ikke er et mål, og at de børn og unge med handicap, som har behov for en anbringelse, fortsat bør anbringes.

Fokusområde 2: God overgang til voksenlivet for unge med handicap

Børne- og Ungdomsforvaltningen er enig i, at det er vigtigt med et tæt og styrket samarbejde og koordinerede indsatser, for eksempel i forhold til botræning, som indgår i den særlige tilrettelagte uddannelse for unge med særlige behov og i forhold til Socialforvaltningens pædagogiske indsats i forhold til voksenfærdigheder.

Endvidere er det vigtigt, at gøre forældrene og de unge opmærksomme på, at nogle ydelser ophører efter opfyldt undervisningspligt, for eksempel ergo- og fysioterapi, som for nogle vedkommende har været en del af specialskoletilbuddet.

Fokusområde 3: Udvikling og kvalificering af tilbudsviften

Overordnet bør fokusområde 3 revideres i forhold til den seneste BUU og SUD beslutning vedrørende samarbejdet mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen.

Ud over dette vil Børne- og Ungdomsforvaltningen fremhæve at samarbejdet mellem Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen i forhold til at etablere undervisningstilbud fortsat er helt naturligt og nødvendigt.

Mål. 3A: Etablere flere interne tilbud til børn og unge med handicap og deres familier – *Der skal etableres flere interne tilbud både i forhold til antal pladser og ydelsesområder*

Børne- og Ungdomsforvaltningen er enige i at der i visse tilfælde kan være brug for særlige specialiserede tilbud for enkelte børn og unge i døgninstitutioner. Her skal dog henvises til regler for interne skoler, hvor minimumskravet er, at der er indskrevet ti elever.

Børne- og Ungdomsforvaltningen vil fremhæve, at alle børn skal have det rigtige tilbud og at vi har børn, der har brug for det samlede behandlings- og undervisningstilbud, som kendetegner dagbehandlings-tilbuddene. Vi har allerede fleksible tilbud, hvor Socialforvaltningen laver en social foranstaltning parallelt med at Børne- og Ungdomsforvaltningen laver en specialundervisningsindsats på almenområdet. Erfaringerne med disse fleksible tilbud kan på sigt overføres til specialskoleområdet.

Fokusområde 4: Styrkede rammer for dialog mellem Handicapcenter København og Center for Børn med Handicap

Ingen bemærkninger.

Fokusområde 5: Bedre myndighedsarbejde i Handicapcenter København

Børne- og Ungdomsforvaltningen finder, at det ikke kun er familier, men også institutioner og skoler, der har brug for at samarbejdet og dialogen mellem de to forvaltninger bliver endnu mere tæt end tilfældet er i dag. Dette vil kunne understøttes af ansættelse af socialrådgivere i skoler og daginstitutioner.

I forhold til kompetenceudvikling af medarbejdere stiller Børne- og Ungdomsforvaltningen sig gerne til rådighed i forhold til at øge kendskabet til forvaltningens forskellige tilbud til børn og unge med handicap. Dette findes væsentligt i forhold til samarbejdet og kommunikationen mellem borgere, sagsbehandlere og tilbuddene.

TVÆRGÅENDE FOKUSOMRÅDE: En mere vidensbaseret udvikling i praksis

Ingen bemærkninger

STRATEGI FOR BØRN OG UNGE MED HANDICAP OG DERES FAMILIER

Emne: Input til MR Børn på Strategien for Børn og Unge med handicap og deres familier

Dato: Gennemgået og diskuteret på HCK MED møde 25. marts 2014

Input fra HCKs MED:

Generelt: HCK er fortsat glade for, at der nu findes en strategi for Børn og unge med handicap og deres familier. Vi har også været glade for at bidrage til udarbejdelsen. HCK er i gang med at lave vores egen strategi frem til 2017, og i denne har vi lavet en direkte kobling til Børn og Unge strategien, så vi sikrer sammenhængskraften på tværs af forvaltningen.

På baggrund af vores drøftelse af strategien, har vi følgende input:

- MED bemærker, at der igennem strategien nævnes 'Socialrådgivere', men ikke HK'ere mv. Det finder vi ikke hensigtsmæssigt, da strategien skal gælde for mange forskellige arbejdspladser. MED vil foreslå, at begrebet udvides, så flere grupper nævnes, eller ved at begrebet gøres mere generisk ('medarbejdere eller sagsbehandlere')
- MED savner, at det tydeligere fremgår, at aktiviteterne ikke er udtømmende. Eksempelvis i forhold til tidlig indsats: Tidlig indsats sker ofte langt før, det angives i strategien – i samarbejde med sundhedsplejersker og andre ressourcer.
- Overgang til barn-voksen (eller ung-voksen) er et særligt vigtigt fokusområde og noget af det, der ligger HCK, vores borgere og vores samarbejdspartnere særligt på sinde. Vi foreslår derfor, at dette trækkes ud og tydeliggøres i introduktionen af strategien – at dette er et særligt område
- Fokusområde nr. 3 (udvikling og kvalificering af tilbudsviften): Der er også fokus på, at flere børn skal i familiepleje. Dette kan evt. skrives ind her
- Fokusområde 1 (tidlig indsats): Inklusion kan evt. skrives ind
- Fokusområde 5 (bedre myndighedsarbejde): Det skal fremgå tydeligt, at indtrykket af, at sagsbehandlingen er usammenhængende har været på tværs af HCK, og ikke kun i Børnefamilieenheden. Det kan med fordel også tydeliggøres, at det er nogle af forældrene, der oplever det. HCK har forbedret samarbejdet med en lang række af vores borgere markant indenfor det seneste år. Det betyder ikke, at vi ikke tager kritikken på os og ser forbedringspotentialer, men de gode historier findes også. Vi vurderer, at det er en balanceret gang, at borgerne skal føle sig hørt, samtidig med at medarbejderne i HCK skal kunne genkende sig selv i formuleringerne
- Organisationsdiagrammet, side 7, skal rettes til

23-04-2014

Til Mål- og rammekontoret for børn og familier

Sagsnr.
2014-0082696

Høringsvar vedrørende Københavns Kommunes strategi for børn og unge med handicap og deres familier

Dokumentnr.
2014-0082696-5

Handicaprådet hilser strategien og de mange gode intentioner velkommen. Handicaprådet ser det som en stor og positiv ændring, at man lægger op til en mere imødekommende og anerkendende tilgang til børn og unge med handicap og deres forældre. Det er desuden særdeles positivt, at familiernes væsentlige rolle anerkendes, samt at der stilles skarpt på forældrenes behov for støtte.

Sagsbehandler
Johanne Munkesø Storm

Selvom Handicaprådet overordnet set er meget tilfreds med strategiens hensigt, har Handicaprådet forslag til forbedringer.

Tydeligere mål

Først og fremmest vil vi gerne anbefale, at der i strategien opstilles tydelige målsætninger og en eksplicitering af, hvordan målene forventes opnået. Strategien er formuleret i meget generelle vendinger, og det er vanskeligt at se, hvilken retning der faktisk sættes. Handicaprådet foreslår følgende:

- Det kan med fordel uddybes, hvordan Familiehuset i praksis forventes at understøtte familier med børn og unge med handicap, samt en udfoldning af forslaget om dagbehandlingspakker til børn (s. 22).
- Det kan overvejes, hvorvidt de valgte mål, fungerer. På side 11 vedr. aktiviteten om øget samarbejde ml. SOF og BUF, er der et mål om nedbringelse af børnenes anbringelsestid. Dette mål, mener vi ikke, rummer hele formålet med initiativet, da mange familier, der ikke er i nærheden af en anbringelse, også vil have stor glæde af øget koordination og samarbejde mellem SOF og BUF. Således vil I undervurdere effekten af arbejdet, hvis ikke der måles på hele målgruppens gevinst.
- Handicaprådet undrer sig over, at der ikke er sat procentsatser på hhv. antallet af formalitetsklager og brugertilfredshed. Vi vil gerne foreslå, at målet kunne være at komme under landsgennemsnittet for formalitetsklager.
- I forlængelse af at vælge målsætninger, der kan favne hele målgruppens gevinst ved en bedre indsats, vil vi gerne pointere, at der generelt i strategien er et meget stort fokus på de mest udsatte familier. Handicaprådet er glade for, at man tager hånd om de familier, der er ved at falde fra hinanden, men vil dog gerne understrege, at denne strategi bør have fokus på at gavne alle familier med handicap.

Organisationsudvikling

Det er positivt, at der arbejdes med, hvordan organisationen kan drives fremad. Vi vil gerne tilføje til fokusområde 5, at der foruden de socialfaglige og juridiske kompetencer, også fokuseres på at styrke den handicapspecifikke viden i myndighedsarbejdet.

Handicaprådet vil desuden gerne opfordre til, at man som en del af denne strategi genovervejer, om LEAN er anvendelig i alle dele af sagsbehandlingsprocessen. Det er helt afgørende, at det ikke bliver borgerens opgave at opdatere nye sagsbehandlere på information, der allerede er givet på et tidligere tidspunkt. I så fald er det borgeren, der arbejder for systemet, og det bør være omvendt.

Nødvendigt med flere ressourcer

Strategien har et stort fokus på, hvordan organisationen kan forbedres. Handicaprådet tror dog ikke på, at organisationsudvikling alene kan løfte kvaliteten på området.

Vi anbefaler, at der også indarbejdes målsætninger for at få forbedret indsatsen og kvalitetsniveauet i forbindelse med f.eks. tildeling af hjælpemidler, boligindretning, praktisk hjælp mv. da disse relative beskedne indsatser kan betyde meget store løft i livskvaliteten i kraft af større selvhjulpenhed for den enkelte familie.

Endvidere vil vi gerne understrege vigtigheden af, at sagsbehandlingen af tabt arbejdsfortjeneste ansøgninger behandles hurtigt og med familien som helhed i sigte. Det er f.eks. særligt familiens børn uden et handicap, der lider under, at kommunen venter for længe med at behandle disse sager.

Afslutningsvis vil vi gerne understrege, at strategien viser mange gode tegn på forbedringer på området. Vi ser meget frem til, at København kan udvikle sig til at være en kommune med visioner og tiltag, der ligger over landsgennemsnittet

Med venlig hilsen

Janne Sander
Formand for Handicaprådet

Hørings svar fra Center for Børn med Handicap og DU-H

Strategien har nu været i høring ude på institutionerne i Center for børn med handicap og centret har derfor sendt et samlet hørings svar ind til Du Handicap.

Begrebsafklaringer

- Handicap vs. funktionsnedsættelse. Vi bør nok være mere skarpe mht. skelnen mellem handicap og funktionsnedsættelse – særligt når vi har citatet fra Handicapkonventionen med
- vores institutioner er flere steder beskrevet som døgntilbud (bl.a. side 14+16). Det er ikke tilbud jf serviceloven (både § 52 og § 66). Vi er døgninstitutioner. Det eneste døgntilbud der nævnes er § 107 (efterværn) som netop er en voksen-§.
- træning (s.9,16,18). Vi skal måske (evt i en fodnote) skrive, at dette dækker over træning, kvalificering, øvelse, færdighedsindlæring mv.

Mere konkrete kommentarer:

- Mål 3A side 21. I forhold til den forklarende tekst synes jeg, at der mangler en aktivitet, nemlig "afklaring af behov for ungetilbud"
- Side 11 står der "skoleværing" – det hedder "skolevæGring"
- Side 22: der står, at CBH har aflastning på 2 lokaliteter og at de nu lægges sammen. CBH har også aflastning på Toppen og Skovtours, så der bør stå, at aflastningen er spredt på 4 lokaliteter, men at man arbejder på at slå tre af dem sammen.

Side 25: beskrivelsen fremstår lidt tynd – faktisk beskrives der slet ingen aktivitet i forbindelse med visitationen (kun ledelsesinformation) og sammenhængen med en afdækning af behovene. I CBHs udkast til visitationsproceduren er der et ønske om at kvalificere visitations- og pladsanvisningssamarbejdet, således at det opfylder flere funktioner, end det gør i dag.

- Det primære formål er og vil altid være at sikre at hvert enkelt barn anvises det tilbud, der bedst muligt vil kunne imødekomme barnets og familiens behov.
- Det skal sikre, at visitation og pladsanvisning tager højde for at udnytte pladserne så optimalt som muligt. Både økonomisk og fagligt.
- Det skal sikre, at informationer omkring behov og pladsledighed bliver videregivet rettidigt, således at der sikres så god tid som muligt til en indflytning.
- Det skal sikre, at der skabes nye eller mere graduerede tilbud, hvis sådanne skulle blive nødvendige

Side 31: der står I samarbejde med Socialstyrelsen er Center for Børn med Handicap i gang med at udvikle et evidensbaseret familieprogram. Dette bør ændres til "I samarbejde med Socialstyrelsen er Center for Børn med Handicap i gang med at udvikle et vidensbaseret familieprogram". Således at det lille "e" foran vidensbaseret slettes.

Til Socialforvaltningen
Mål- og rammekontoret for børn og familier

BRØNSHØJ-HUSUM LOKALUDVALG
Kulturhuset Flegården
Brønshøjvej 17
2700 Brønshøj

www.2700lokaludvalg.dk

HØRINGSSVAR VEDR. STRATEGI FOR BØRN OG UN- GE MED HANDICAP OG DERES FAMILIER 2014-17

7. januar 2014

Brønshøj-Husum Lokaludvalg har med interesse modtaget anmodningen om høring af ovenstående og hilser strategiforslaget velkommen, da strategien indeholder mange fornuftige forslag, der kan bidrage til at sikre bedre forhold for børn og unge med handicap og deres familier. Lokaludvalget har behandlet høringen og kommer med følgende høringssvar, hvor der er taget stilling til tre dele af strategien.

1. Helhedssyn på familier

I strategiforslaget er familien indtænkt som en helhed i barnets/den unges liv, og der påtænkes tiltag, der kan støtte familien og uddanne dens medlemmer til at støtte den handicappede. I strategiforslaget foreslås det, at et af målepunkterne for om dette lykkes er, at der sker færre anbringelser udenfor hjemmet.

Brønshøj- Husum lokaludvalg er enig i, at det at tage vare om familien i sig selv kan forbedre det handicappede barns livskvalitet. Som det bliver beskrevet i strategiforslaget er familien ofte udsat og risikerer splittelse i form af skilsmisse og lignende. Ofte ser man også, at familiens øvrige børn lider voldsomme afsavn, når det handicappede barn kræver stor opmærksomhed fra far og mor, og ofte er familiens hverdag centreret omkring det handicappede barn. Alt for ofte oplever disse familier, at de øvrige børn flytter tidligt hjemmefra, og at disse børn kan have svært ved at klare sig godt. Det er ofte ikke deres udvikling, forældrene har haft tid til at støtte op om.

Lokaludvalget er derfor bekymret for, at man i forbindelse med at strategien vil understøtte familien, primært vil måle dette på, om der sker færre anbringelser, da familiens pusterum ofte kan være, at der sker en aflastning, hvor mor og far kan få tid til hinanden og de øvrige børn.

2. Udvikling af tilbud og hjemtagelse fra tilbud købt på eksterne pladser

I strategiforslaget foreslås det, at Socialforvaltningens tilbudsvifte af egne tilbud, udvikles mhp. at forøge kvaliteten og styrke netværk og samarbejde mel-

Ilem de involverede fagfolk. Lokaludvalget hilser også dette tiltag velkommen, hvis det bliver som beskrevet. Lokaludvalget er dog bekymret for, om man vælger at hjemtage til egne eksisterende tilbud, som ikke nødvendigvis fra starten er egnede for den handicappede. Alt for ofte ser man kommuner hjemtage handicappede fra tilbud, som er højt specialiserede, til tilbud i hjemkommunen, der mangler denne specialisering og måske aldrig kan opnå dette. Dette sker ofte under dække af, at kommunen selv har egnede tilbud, men dækker desværre alt for ofte over, at det er af sparehensyn den handicappede hjemtages. Lokaludvalget ser ikke dette ske som følge af forslaget, men vil blot pointere vigtigheden af, at de tilbud der hjemtages til fra starten af hjemtagelsen har et kvalitativt niveau, der kan sikre en så blid overgang for den handicappede som muligt. Vi foreslår derfor også, at borgeren kun hjemtages hvis den handicappede og dennes familie indvilger i det.

3. Tværgående fokusområde: en mere vidensbaseret udvikling og praksis

Brønshøj-Husum Lokaludvalg er enig i, at en udvikling af børne- ungehandicapområdet bør ske ud fra en vidensbaseret tilgang til emnet. Der kan dog være en vis bekymring for, at når man ønsker at indføre en sådan vidensbaseret policy udvikling, samtidig indfører tunge sagsgange og dokumentationskrav for at sikre dette.

Lokaludvalget mener, at man skal være meget påpasselig med at indføre sagsgange og dokumentationskrav, der tager tid fra de udførende medarbejdere og at der, når man ønsker at måle, dokumentere og styre en bestemt proces, altid indtænkes det merforbrug af tidsressourcer hos de ”varme hænder” der vil ske og designer dette, så det medfører minimalt tidsforbrug ift. det ønskede mål. Samtidig bør det sikres, at den evidensbaserede policyudvikling baserer sig på en vidensbaseret praksis, fremfor det omvendte, således at konceptudviklingen sker fra de udførende medarbejdere, da dette kan sikre en højere grad af forankring hos medarbejderne.

Med venlig hilsen

Erik Fisker
Formand for Brønshøj-Husum Lokaludvalg

Morten D. Andersen
Formand for Børn-, Unge-, Fritids- og Idrætsudvalget

Socialforvaltningen
CF8H@sof.kk.dk

Med svarfrist den 25. april 2014 har Socialforvaltningen sendt et udkast til strategi for udvikling af indsatsen for børn og unge med handicap og deres familier i høring hos bl.a. Indre By Lokaludvalg.

Borgerdialog

Lokaludvalget har ikke haft denne sag i borgerdialog.

Lokaludvalgets holdning

Umiddelbart virker det meningsfuldt, at adressere den situation, som børn og unge med handicap har.

Indre By Lokaludvalg støtter derfor, at der sættes fokus på udviklingen af samarbejdet med børn og unge med handicap ved at udarbejde en strategiplan for området. Udkastet til Strategi 2014-2017 lægger op til nedennævnte betragtninger om emnets problematik.

Mission og Vision

Socialudvalgets mission: "... Vi skal arbejde for at modvirke social udstødelse og polarisering af grupper og enkelte borgere; ..."

Socialudvalgets vision: "... Københavnske borgere med særlige behov skal (for)blive en del af "normalsamfundet" og sikres uddannelse og meningsfuld beskæftigelse...."

For at opfylde ovennævnte citerede mission og vision kræver det samarbejde mellem

- Barnet og den unge med handicap
- Familien til barnet og den unge med handicap
- Kommunens institutioner (Socialforvaltning m.m.)

23-04-2014

Sagsnr.
2014-0060158

Dette samarbejde er behandlet i udkastet.

Dokumentnr.
2014-0060158-2

Strategien bør imidlertid også omfatte samarbejdet med en fjerde part, "Det omgivende Samfund" (os alle). Denne del af samarbejdet er ikke behandlet i udkastet. Kommentarer til dette angivet nedenfor under Fokusområde 0.

Kontrol og Måling af Socialforvaltningens indsats

Samarbejdet med børn og unge med et handicap kræver medarbejdere med et meget stort engagement, ja medarbejdere, der nærmest betragter arbejdet som et kald. Medarbejderne motiveres af den menneskelige kontakt og fornemmelsen af, at indsatsen gør en forskel. Det er vigtigt, at denne motivation ikke druknes i bureaukrati, som giver indtryk af, at der findes objektive målinger for alle dele af indsatsens kvalitet, hvilket der ikke gør. Udkastets forslag til mål tager stort set hensyn til dette, men den endelige strategi må gerne lægge vægt på dette forhold.

Fokusområde 0. Samfundets (vores alles) rolle

Samarbejdet mellem barnet, samfundet, familien og Socialforvaltningen skal som udgangspunkt være et samarbejde svarende til, at barnet og den unge ikke havde noget handicap. Når barnets og den unges handicap ændres i størrelse/omfang, ændres de fire parter bidrag til samarbejdet - afsluttende med, at Kommunens institutioner stort set er alene om ansvaret for barnets og den unges dagligdag.

Rollefordelingen i samarbejdet er altså glidende.

Hvis barnet og den unge har et mindre handicap, må samfundet (os alle) og familien give plads, så barnet og den unge ikke udstødes med forringede muligheder for at udvikle sig indenfor "normalsamfundet". Når handicappet vokser, er det nok samfundet (os alle), der først melder fra og ikke er parat til at bære den ekstra byrde, det er at være i gruppe med barnet og den unge, der har et betydeligt handicap.

Strategien bør forholde sig til denne problematik. Hvad gør vi for at vinde forståelse for betydningen af tolerancen fra samfundet (os alle)?

Konkret mangler man i strategien at forholde sig til kommunens inklusionspolitik på børne- og ungdomsområdet.

Fokusområde 1. Tidlig indsats

For at få en tidlig indsats baseret på et kvalificeret grundlag, foreslår forvaltningen, at der ansættes socialrådgivere i daginstitutioner og specialskoler. I henhold til udkastets bilag 1 er dette forslag det eneste, som kræver tillægsbevilling.

Det er vanskeligt at forholde sig til ønsket uden en nærmere analyse, men i første omgang må lokaludvalget basere sig på forvaltningens vurdering. Inden en tillægsbevilling gives, bør forvaltningen dog bekræfte, at det kun er socialrådgivere, der har den ekspertise, som mangler i daginstitutioner og specialskoler samt angive deres forventning til faldet i gennemsnitsalderen.

*Mål 1A: Flere børn med handicap får en tidligere indsats
Sådan måler vi: Gennemsnitsalderen for udredning/§50-undersøgelse af børn og unge med handicap i Handicapcenter København skal være faldende.*

*Mål 1B: Øget samarbejde med og inddragelse af familie og netværk
Sådan måler vi: Børn og unge med handicaps anbringelsestid reduceres.*

Målingerne ser ud til at kunne gennemføres uden at involvere de ansatte i en større bureaukratisk øvelse.

I virkeligheden forudsætter formuleringen “Flere børn” og “Øget samarbejde” et meget detaljeret referencegrundlag. Etableringen af et sådant referencegrundlag vil imidlertid skabe et bureaukrati, som bør undgås.

Det foreslås derfor, at formuleringen bibeholdes, men at der tilføjes en fodnote om, at målingen kun giver en grov indikation. Denne kommentar gælder også visse af de andre Fokusområder.

Fokusområde 2. God overgang til voksenlivet

Mål 2A: Flere unge får en smidig og koordineret overgang fra unge- til voksentilværelsen

Sådan måler vi: Øget tilfredshed blandt unge og deres forældre med overgangen for den unge fra unge- til voksentilværelsen.

Børnene/de unge er i stort omfang individuelle tilfælde bl.a. afhængigt af art og omfang af handicappet, familiens evne og interesse i processen. Dette komplicerer naturligvis en måling, men det er svært at finde en bedre formulering end udkastets forslag. Overgangen til voksenlivet skal ske i et samarbejde mellem den unge, den unges familie og socialforvaltningen. Det er derfor uheldigt, at to af parterne skal afgøre om samarbejdet er lykkedes.

Det foreslås derfor igen, at målingen suppleres med en fodnote om, at processen forudsætter et forpligtende samarbejde mellem den unge, den unges familie og Socialforvaltningen, og at ansvaret for at samarbejdet bliver vellykket, er fælles for alle tre parter. Derefter er det naturligt at koncentrere målingen på det ultimative mål med forvaltningens indsats, nemlig at den unge med handicap og den unges familie føler en tilfredshed med resultatet af samarbejdet.

Fokusområde 3. Udvikling af Tilbudsviften

Mål 3A: Etablere flere interne tilbud til børn og unge med handicap og deres familier

Sådan måler vi: Der skal etableres flere interne tilbud både i forhold til antal pladser og ydelsesområder.

De tre aktiviteter, der er nævnt i udkastet (familiehus, interne dagtilbud og aflastningstilbud) bidrager godt til forvaltningens ønske om at skabe en fleksibel og individuelt tilrettelagt indsats.

Lokaludvalget lægger vægt på, at indsatsen overfor og tilbuddene til børn og unge med handicap og deres familier bliver målrettet individet og vedkommendes handicap.

Fokusområde 4. Fælles forståelse mellem Institutionerne

Mål 4A: Børn og unge med handicap og deres familier får en koordineret indsats fra Handicapcenter København og Center for Børn med Handicap.

Sådan måler vi: Øget tilfredshed blandt børn og unge med handicap og deres familier, der er tilknyttet Børnefamilieenheden i Handicapcenter København, og som samtidig er visiteret til Center for Børn med Handicaps tilbud.

De Aktiviteter, der er nævnt i udkastet, forekommer nødvendige, og de unge og deres familier vil forhåbentlig opfatte dem som en forbedring.

Fokusområde 5. Kvalitetsforbedring i Myndighedsarbejdet

Mål 5A: Kvaliteten af og forældrenes tilfredshed med sagsarbejdet øges.

Sådan måler vi: Der skal ske en nedgang i antallet af formalitetsklager, og sagsbehandlingsfrister skal overholdes i 80 % af sagerne samt overholdes 100 % i foranstaltningssagerne. Derudover skal brugertilfredsheden hos forældre til børn og unge med handicap være stigende i Handicapcentrets brugerundersøgelse.

Udkastet indeholder en kritik af den nuværende sagsbehandling og sætter fokus på en åbenbart tiltrængt forbedring. Ikke mindst koordinerende sagsbehandlere vil givetvis blive godt modtaget af de unge og deres familier.

I stort omfang vil arbejdet i Socialforvaltningen tiltrække empatiske medarbejdere til arbejdet med børn og unge med et handicap. Det bør alligevel være naturligt, at en strategiplan forholder sig til den enkelte medarbejders holdning. Den enkelte medarbejders holdning bør således være en del af ansættelsessamtalen og de efterfølgende årlige medarbejderudviklingssamtaler på linje med de faglige kvalifikationer.

I den endelige strategiplan bør afsnittet om "Kompetenceudvikling af medarbejdere" udbygges med den holdningsmæssige kompetence. En bemærkning om "en ligeværdig tilgang til forældrene og deres ressourcer" er ikke nok.

Tværgående Fokusområde. Vidensbaseret udvikling

Det er hævet over enhver tvivl, at Socialforvaltningen skal baseres på tidssvarende metoder og viden, både i teori og praksis. Udkastets valg af "Aktiviteter" (brug af forandringskompasset, opfølgning på

handleplaner og systematisk vidensopsamling) bidrager til at opdatere socialarbejdet i en moderne retning.

Lokaludvalgets konklusion

Indre By Lokaludvalg tilslutter sig udarbejdelsen af en strategiplan for udvikling af indsatsen for børn og unge med handicap og deres familier, samt at vi med ovennævnte kommentarer anerkender, at strategiplanen udarbejdes baseret på udkastet, som lokaludvalget har haft i høring.

Til sidst et spørgsmål:

I hvilken grad er strategien aktuel i Indre By Lokaludvalgs område?

Indre By Lokaludvalg besluttede dette høringssvar i sit møde den 10. april 2014.

Med venlig hilsen

Bent Lohmann,
formand

Høringsvar vedr. strategi for børn og unge med handicap og deres familier

Valby Lokaludvalg hilser overordnet strategien velkommen og mener at det er et vigtigt område at sætte fokus på. Valby Lokaludvalg ønsker dog i dette høringssvar at gøre opmærksom på enkelte mangler og bekymringer i forbindelse med strategien.

Forskning og evidens versus det nære

I strategien beskrives mange redskaber, som skal sikre en evidensbaseret viden. Valby Lokaludvalg opfordrer til at man overvejer, hvor mange ressourcer der lægges i målinger og udvikling af redskaber i forhold til de ressourcer, der er til stede lokalt i de led, der reelt arbejder med målgruppe. Valby Lokaludvalg ser gerne at man sikrer sig, at et øget fokus på evidensbaseret viden, ikke fjerner fokus fra det nære og de vigtige iagttagelser det er afgørende at kunne tilbyde såvel den handicappede som familien.

Valby Lokaludvalg ser en fare for, at målbare resultater vil veje for tungt i forbindelse med udvikling af området. Vi ser derfor gerne, at man overvejer hvorledes man sikrer at viden fra praksis, som ikke kan måles f.eks. nye initiativer og empati og menneskelig nærhed, til stadighed har værdi og vægtes højt.

25-04-2014

Sikring af korrekt viden til familierne og derved tryghed

Det er rigtig fint at sætte fokus på familierne, da det som det beskrives, er der de vigtige nære relationer til den handicappede og ikke mindst kærligheden er til stede.

Valby Lokaludvalg opfordrer dog til at man tydeliggøre, hvordan man sikrer, at familierne til den handicappede føler sig trygge ved, at de får korrekt og opdateret viden om, hvilke krav de kan forvente indfriet, jævnfør gældende lovgivning. Det må da i høj grad siges at give tryghed til handicappede og deres familier hvis det også skrives ind at:

- De ikke selv behøver at sætte sig ind i div. love og tilbud, fordi den viden deler deres sagsbehandler med dem, ved al sagsbehandling.

Sagsnr.
2014-0085334

Dokumentnr.
2014-0085334-1

- De får ændret forkerte kendelser om tildeling af f.eks. hjælpemidler, økonomi mm. med tilbagevirkende kraft, pr. automatik.
- De bliver mødt med respekt fordi de som forældre løser en tung opgave, både fysisk og psykisk, som kræver mere end almindeligt overskud.
- Koordinering og ansøgning af div. hjælpemidler som f.eks. en fysioterapeut anbefaler, automatisk kan klares mellem fysioterapeuten og handicapcentret, så forældrene ikke skal i gang med besværlige og tidskrævende ansøgninger om stort som småt.

Selvhjulpen vs. anbringelser

Valby Lokaludvalg kan godt bakke op om tankegangen om, at handicappede i større omgang skal være selvhjulpne, med familiens hjælp, i hjemmet. Dog bør fokus altid være på livskvaliteten for det pågældende barn/unge og familien.

Valby Lokaludvalg opfordrer til at man fokuserer brugen af eventuelle besparelser på anbringelser og hjælp til forbedringer for målgruppen.

Det kunne være:

- Ferie: Kan forældre til handicappede få ferie alene, hvor der bliver taget hånd om det handicappede barn/den unge, så familien kan holde en ferie og fokusere på den øvrige families behov.
- Støtte til søskende til handicappede børn. Søskende til handicappede børn har ofte svært ved at få fokus og omsorg fra deres forældre. Kunne man lave ordninger, hvor de kunne få støtte til udflugter el. lign?
- Akutpladser. Det er hårdt at være forældre til et handicappet barn. Der kan være brug for akutpladser ved pressede situationer i familien eller på job.

Fritidsliv

Valby Lokaludvalg opfordrer til, at der også ses på fritidsaktiviteter til unge, i alderen 14 – 25 år. Handicappede børn og unge bør have mulighed for at deltage i målrettede fritidsaktiviteter sammen med andre unge med og uden handicap.

Med venlig hilsen

Michael Fjeldsøe, formand Valby Lokaludvalg

VANLØSE LOKALUDVALG

Vanløse Lokaludvalg
Frode Jøkbøns Plads 4, 1. sal
2720 Vanløse

Telefon
2890 2676
EAN nummer
5798009800176

Mål- og rammekontoret for Børn og Familier
Socialforvaltningen
Bernstorffsgade 17, 3. sal.1592 København V
CF8H@sof.kk.dk

Hørings svar vedr. ”Strategi for børn og unge med handicap og deres familier” (2014-2017)

Vanløse Lokaludvalg har gennemlæst Københavns Kommunes høringsudkast til ”Strategi for børn og unge med handicap og deres familier” og finder forslaget visionært, sammenhængende og overordentligt vigtigt.

Overordnet er Vanløse Lokaludvalg positivt over for forslaget, da det er et område, der ikke altid får den opmærksomhed, som er nødvendig.

For det første er vi klar over, at der fra offentlighedens side har været rejst en del kritik over for Kommunens forvaltning af familier med handicappede børn og unge, og at systemet har manglet effektivitet, parathed og ikke udvist omsorg for de ramte familier. Lange sagsbehandlinger, og en ofte forkert prioritering i forhold til de løsningsmodeller, som borgerne er blevet forelagt, har skabt både frustration og magtesløshed.

24-04-2014

Vi mener, det kræver megen støtte og opmærksomhed fra kommunens side, når en familie rammes af den store sorg, det er, at få et handicappet barn.

Sagsnr.
2014-0065916

Vi finder det vigtigt, at der fra offentlighedens side ydes en form for ”krisehjælp” så snart barnets handicap erfares, og at der gennem barnets opvækst, stilles støttegrupper til rådighed for familierne.

Dokumentnr.
2014-0065916-3

Ellers synes vi det er positivt, at Københavns Kommune har udstukket nogle retningslinjer, der giver mulighed for et bedre samarbejde mellem forvaltningen og borgerne. Det er givet, at der fra forældrenes

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Vanløse Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

side er et stort ønske om et sådant samarbejde, men også en stor grad af sårbarhed.

Et relevant mål for Handicapcenter København vil være, at opfylde deres vejledningsforpligtelse i henhold til Serviceloven, så familierne oplyses om deres rettigheder og om de støttemuligheder, som lovgivningen stiller til rådighed. Alt for ofte ligger bevisbyrden hos borgeren selv – også når kommunens hjælp er mangelfuld.

Vi ser frem til, at Borgerrepræsentationen lægger sig på sinde at ville gennemføre disse tanker og opfordre til, at man ser med alvor på den kritik af HCK, der er rejst af bl.a. Borgerrådgiveren, så man tager dette med i den fremtidige strategi i forholdet til de enkelte enheders forvaltning af borgernes behov og problemstillinger.

Lokaludvalget ser positivt på, at Socialforvaltningens øgede fokus på at skabe en sammenhængende indsats for området, både på tværs af forvaltninger, på tværs af politikker og indsatser, ligesom en sammenhængende indsats på tværs af socialfaglige, økonomiske og juridiske hensyn er essentiel for en øget livskvalitet for børn og unge med handicap samt deres familier.

Ligeledes finder Lokaludvalget det væsentligt, at området får en samlet strategi, så mål og fokusområder bliver synlige og målbare, og så kvaliteten af de kommunale indsatser inden for de økonomiske rammer og politiske prioriteter hele tiden kan bestræbe sig på at blive bedre.

Lokaludvalget formoder, at interessenter på området vil indgive høringsvar, der kan understøtte en øget faglighed for området.

Med venlig hilsen, på vegne af Vanløse Lokaludvalg

Bent Christensen,
formand

Erik Meier Andersen,
tovholder for social og
sundhedsområdet

AMAGER VEST
LOKALUDVALG

Sundholmsvej 8
2300 København S

www.avlu.dk

Thue Børsen Nielsen Lebech
Socialforvaltningen
Mål- og Rammekontoret for Børn og Familier
Bernstorffsgade 17
1577 København V

Høringsvar vedr. Strategi 2014-2017 for udvikling af indsatsen for børn og unge med handicap og deres familier

Amager Vest Lokaludvalg takker for modtagelsen af høringen vedr. Strategi 2014-2017 for udvikling af indsatsen for børn og unge med handicap og deres familier.

Amager Vest Lokaludvalg vurderer, at det er en meget ambitiøs strategi og forventer, at der sker en præcisering af elementerne. Amager Vest Lokaludvalg vil meget gerne deltage i den videre udvikling og konkretisering af fokusområderne, ligesom lokaludvalget gerne vil hjælpe med yderligere inddragelse af lokale borgere.

Amager Vest Lokaludvalg ønsker, at arbejdet med strategien går i retning mod, at Københavns Kommune forpligter sig på at realisere fokusområderne, således at strategien bliver til mål, som skal nås, frem for blot hensigter.

Med venlig hilsen

Lars Rimfalk Jensen

09-04-2014

Sagsnr.
2014-0061987

Dokumentnr.
2014-0061987-2

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Amager Vest Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

Socialforvaltningen
Mål- og rammekontoret for Børn og Familier

Amager Øst Lokaludvalg
Kvarterhuset lok. 417
Jemtelandsgade 3
2300 København S
E-mail
info@aoelu.dk
EAN nummer
5798009800176

Høringssvar fra Amager Øst Lokaludvalg vedr. Københavns Kommunes Strategi 2014-2017 for udvikling af indsatsen for børn og unge med handicap og deres familier

AØLU takker for modtagelsen af høringen. Hermed fremsendes lokaludvalgets kommentarer vedr. høringen:

”Lokaludvalget i Amager Øst tager strategien til efterretning idet vi konstaterer, at der har været meget utilfredshed med kommunens indsats blandt forældre til børn med handicap. Det er i sig selv vigtigt, at der er et godt samarbejde mellem forvaltningen og forældrene. Forældrene bør ikke opleve systemet som en modstander. Vi opfordrer derfor kommunen til at have særskilt opmærksomhed herpå.”

Høringssvaret er udarbejdet af Amager Øst Lokaludvalg og vedtaget på Lokaludvalgets ordinære møde torsdag den 24. april 2014.

Amager Øst Lokaludvalg vil meget gerne modtage en tilbagemelding, når endelig politisk behandling har fundet sted.

Med venlig hilsen

Ole Pedersen
Formand, Amager Øst Lokaludvalg

25-04-2014

Sagsnr.
2014-0064257

Dokumentnr.
2014-0064257-1